

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

Oznámenie Komisie – Usmernenia k vydávaniu osôb do tretích štátov

(2022/C 223/01)

Obsah

Leathanach

Zoznam skratiek	3
Úvod	3
1. Súhrn judikatúry Súdneho dvora	5
1.1. Žiadosti o vydanie na účely trestného stíhania	5
Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15	5
Uznesenie Súdneho dvora zo 6. septembra 2017, Schotthöfer & Steiner/Adelsmayr, C-473/15	7
Rozsudok Súdneho dvora z 10. apríla 2018, Pesciotti, C-191/16	8
Rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruska Federácia, C-897/19 PPU	8
Rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin, C-398/19	9
Rozsudok Súdneho dvora z 12. mája 2021, WS, C-505/19	11
1.2. Žiadosti o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia	12
Rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17	12
C-237/21 Generalstaatsanwaltschaft München [ešte nerozhodnutá vec]	13
2. Usmernenia uplatniteľné v prípade, keď štáty uplatňujú výnimku na základe štátnej príslušnosti	14
2.1. Žiadosti o vydanie na účely trestného stíhania	14
2.1.1. Rozsah pôsobnosti mechanizmu Petruhhin	14
2.1.2. Postup, ktorý musia dodržať príslušné orgány, keď sa uplatňuje výnimka na základe štátnej príslušnosti	15
2.1.3. Lehota na odpoveď na oznámenie	17
2.1.4. Zamietnutie žiadosti o vydanie	17
2.1.5. Pokračovanie vo vydávacom konaní	17
2.2. Žiadosti o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia	17
2.2.1. Rozsah pôsobnosti	17
2.2.2. Postup, ktorý musia dodržať príslušné orgány, keď sa uplatňuje výnimka na základe štátnej príslušnosti	18

2.2.3. Výmena informácií medzi dožiadaným štátom a štátom, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom	18
3. Usmernenia platné pre všetky štáty bez ohľadu na výnimku na základe štátnej príslušnosti	18
3.1. Posúdenie základných práv pred vydaním	18
3.1.1. Uplatňovanie charty	18
3.1.2. Uplatňovanie Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd	19
3.2. Červené obežníky, zatýkacie rozkazy a žiadosti o vydanie, ktoré sú neopodstatnené alebo neoprávnené, prípadne politicky motivované	20
3.2.1. Existujúci mechanizmus Interpolu v súvislosti so zneužívaním červených obežníkov	20
3.2.2. Výmena informácií medzi koordinačnými strediskami v súvislosti so žiadosťami o vydanie, ktoré sú neopodstatnené alebo neoprávnené, najmä politicky motivované	21
4. Praktické aspekty mechanizmu Petruhhin a politicky motivovaných žiadostí o vydanie	21
4.1. Koordinačné strediská	21
4.2. Pravidlá používania jazykov a náklady	21
4.3. Režim ochrany údajov	21
PRÍLOHA 1 Znázornenie krokov, ktoré je potrebné vykonať v súvislosti so žiadosťami o vydanie na účely trestného stíhania – hlavné kroky mechanizmu Petruhhin	22
PRÍLOHA 2 Prehľad výnimiek na základe štátnej príslušnosti (<i>informácie v podobe poskytnutej jednotlivými štátmi</i>)	23
PRÍLOHA 3 Vzorový dokument na informovanie štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom	25
PRÍLOHA 4 Vzorový dokument na poskytnutie dodatočných informácií štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom	28
PRÍLOHA 5 Vzorový dokument žiadosti o predĺženie lehoty na informovanie dožiadaného orgánu podľa mechanizmu Petruhhin	30
PRÍLOHA 6 Vzorový dokument odpovede na žiadosť o predĺženie lehoty	31
PRÍLOHA 7 Vzorový dokument pre štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, na poskytnutie odpovede dožiadanému štátu	32
PRÍLOHA 8 Vzorový dokument na oznámenie alebo vyžiadanie informácií o neopodstatnených, neoprávnených, najmä politicky motivovaných žiadostiach o vydanie a/alebo o žiadostiach, ktoré vzbudzujú obavy z hľadiska charty/EDEP	34

Zoznam skratiek

Charta	Charta základných práv Európskej únie
DVSD	Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda
RE	Rada Európy
Súdny dvor	Súdny dvor Európskej únie
EZ	európsky zatykač
EDLP	Európsky dohovor o ľudských právach
ESLP	Európsky súd pre ľudské práva
EHP	Európsky hospodársky priestor
EVP	európsky vyšetrovací príkaz
EJS	Európska justičná sieť
Eurojust	Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach
Europol	Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva
Zatýkací rozkaz EÚ-IS/NO	zatýkací rozkaz vydaný na základe Dohody medzi Európskou úniou a Islandskou republikou a Nórske kráľovstvom o vydávacom konaní medzi členskými štátmi Európskej únie a Islandom a Nórskom
rámcové rozhodnutie o európskom zatykači	rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi
Interpol	Medzinárodná organizácia kriminálnej polície
VPP	vzájomná právna pomoc
štát	27 členských štátov EÚ, Island a Nórsko
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie
UK	Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska
US	Spojené štáty americké

Upozornenie

Tieto usmernenia nemajú právne záväzný charakter a ich obsah nie je vyčerpávajúci. Nemajú vplyv na existujúce právne predpisy EÚ ani na ich budúci vývoj. Nemajú vplyv ani na záväzný výklad právnych predpisov EÚ Súdnym dvorom Európskej únie.

ÚVOD

Vydávacie konanie medzi členskými štátmi a tretími štátmi sa riadi predovšetkým viacvrstvovou kombináciou rozličných právnych základov, ktorú tvoria: mnohostranné dohody (napr. dohovory Rady Európy⁽¹⁾), dvojstranné dohody (uzatvorené Európskou úniou alebo členskými štátmi) a vnútroštátne právne predpisy.

V dohodách o vydávaní sa vo všeobecnosti stanovuje možnosť „výnimky na základe štátnej príslušnosti“, ktorá znamená, že zmluvné strany môžu odmietnuť vydať vlastných štátnych príslušníkov.

⁽¹⁾ Európsky dohovor o vydávaní (ETS č. 24) a jeho dodatkový protokol (ETS č. 086), Druhý dodatkový protokol (ETS č. 098), Tretí dodatkový protokol (ETS č. 209) a Štvrtý dodatkový protokol k Európskemu dohovoru o vydávaní (ETS č. 212).

Ďalej sa v niektorých dohodách, v ktorých sa stanovuje výnimka na základe štátnej príslušnosti, predpokladá, že zmluvné strany by mali rešpektovať zásadu *aut dedere aut judicare* ⁽²⁾, aby sa predišlo beztretnosti ich vlastných štátnych príslušníkov ⁽³⁾. Vo všeobecnosti trestné stíhanie vlastných štátnych príslušníkov štátov môže vychádzať zo zásady aktívnej personality, ktorá sa uplatňuje na trestné činy spáchané štátnymi príslušníkmi mimo územia zmluvnej strany.

V roku 2016 Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) v rozsudku vo veci Petruhhin ⁽⁴⁾ zaviedol osobitné povinnosti pre členské štáty, ktoré nevydávajú vlastných štátnych príslušníkov, v prípade, že im tretí štát doručí žiadosť o vydanie na účely trestného stíhania občana Európskej únie, ktorý je štátnym príslušníkom iného členského štátu a ktorý si uplatnil právo na voľný pohyb na základe článku 21 ods. 1 ⁽⁵⁾ Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Rozsudok vo veci Petruhhin je prvým prípadom, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že členský štát EÚ, ktorému je predložená žiadosť tretieho štátu o vydanie štátneho príslušníka iného členského štátu, je povinný začať konzultačný postup s členským štátom, ktorého je dotknutý občan Európskej únie štátnym príslušníkom (ďalej len „mechanizmus Petruhhin“), čím sa tomuto členskému štátu poskytne príležitosť sťahovať svojich občanov prostredníctvom európskeho zatykača. Osobitné povinnosti uložené členským štátom, ktoré nevydávajú vlastných štátnych príslušníkov, sú odôvodnené potrebou zaistiť nediskriminačné zaobchádzanie medzi vlastnými štátnymi príslušníkmi a inými občanmi Európskej únie ⁽⁶⁾. Povinnosti členských štátov sa podrobnejšie sformulovali v neskoršej judikatúre ⁽⁷⁾. Súdny dvor navyše rozšíril pôsobnosť mechanizmu Petruhhin aj na Island a Nórsko ⁽⁸⁾.

Dňa 4. júna 2020 vyzvala Rada predsedníctvo, aby prizvalo Eurojust a Európsku justičnú sieť (ďalej len „EJS“) s cieľom analyzovať, ako sa žiadosti tretích štátov o vydanie občanov EÚ riešia v praxi. Takisto sa zhodli na tom, že predložia v tejto súvislosti návrhy so zreteľom na možné usmernenie EÚ, ktoré má vypracovať Komisia ⁽⁹⁾.

Na základe tejto požiadavky Eurojust a EJS zverejnili spoločnú správu v novembri 2020 ⁽¹⁰⁾. Medzi hlavné výzvy, ktoré sa v správe identifikovali, patrí:

- neistota, pokiaľ ide o to, ktorý orgán osloví v členskom štáte štátnej príslušnosti, ktorý členský štát by mal byť zodpovedný za preklad informácií a znášať súvisiace náklady a/alebo ktorý nástroj justičnej spolupráce je najvhodnejšie použiť na zabezpečenie trestného stíhania v členskom štáte štátnej príslušnosti,
- rozdielne postupy týkajúce sa rozsahu poskytovaných informácií, lehôt pre odpovede a rozhodnutia a typov posúdení vykonávaných v rámci mechanizmu Petruhhin,
- napätie medzi povinnosťami vyplývajúcimi z práva EÚ na jednej strane a povinnosťami vyplývajúcimi z dvojstranných a mnohostranných zmlúv o vydávaní osôb na strane druhej,
- viaceré súběžné kanály, ktoré slúžia na informovanie a prenos informácií, čo často vedie k zdvojeniu úsilia, neistote a nejasnostiam.

⁽²⁾ Povinnosť vydať alebo sťahovať.

⁽³⁾ Napr. v Dohode o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej (Ú. v. EÚ L 149, 30.4.2021, s. 10) sa v článku 603 výslovne uvádza povinnosť v súvislosti so zásadou *aut dedere aut judicare*.

⁽⁴⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

⁽⁵⁾ V článku 21 ods. 1 ZFEÚ sa stanovuje, že: „Každý občan Únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie.“

⁽⁶⁾ Vzhľadom na zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, ktorý sa stanovuje v článku 18 ZFEÚ takto: „V rámci pôsobnosti zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia, akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti je zakázaná.“

⁽⁷⁾ Rozsudok z 10. apríla 2018, Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222; rozsudok z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898; rozsudok z 2. apríla 2020, Ruská Federácia, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262 a rozsudok zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032.

⁽⁸⁾ Rozsudok z 2. apríla 2020, Ruská Federácia, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262.

⁽⁹⁾ Pracovný dokument Rady Európskej únie, neformálna videokonferencia ministrov spravodlivosti, 4. júna 2020: Príprava – Vydávanie občanov Európskej únie do tretích krajín – dokument na rokovanie predsedníctva, dokument WK 5231/2020 INIT.

⁽¹⁰⁾ Spoločná správa Eurojustu a Európskej justičnej siete o vydávaní občanov v EÚ do tretích krajín: <https://www.eurojust.europa.eu/joint-report-eurojust-and-ejn-extradition-eu-citizens-third-countries>.

V decembri 2020 potom Rada prijala závery na tému Európsky zatykač a konania o vydanie osôb – súčasné výzvy a ďalší postup ⁽¹¹⁾. V týchto záveroch sa znova potvrdilo, že „[v]zhľadom na rozsudky Súdneho dvora EÚ vo veci Petruhhin a niekoľko nasledujúcich rozsudkov ⁽¹²⁾ majú členské štáty pri vybavovaní takýchto žiadostí dve povinnosti: na jednej strane povinnosť splniť si existujúce záväzky podľa medzinárodného práva a zamedziť riziku, že dotknutý trestný čin zostane nepotrestaný, a na druhej strane povinnosť členských štátov, ktoré nevydávajú svojich štátnych príslušníkov, chrániť v súlade so zásadami voľného pohybu a nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti občanov iných členských štátov čo najúčinnejšie pred opatreniami, ktoré by ich mohli pripraviť o právo voľného pohybu a pobytu v rámci EÚ.“

V správe Eurojustu a EJS sa identifikovali aj ďalšie problémy v súvislosti s vydávaním. V záveroch z roku 2020 Rada zdôraznila, že „[z] praktických skúseností v rozličných členských štátoch vyplýva, že existujú prípady, v rámci ktorých tretie krajiny predkladajú neopodstatnené a neoprávnené žiadosti o vydanie. Rada vyzýva Komisiu, aby vzhľadom na výsledky analýzy Eurojustu a EJS zvažila, či sú potrebné dodatočné opatrenia, ako napr. návrh na spoločný prístup k riešeniu potenciálne neoprávnených žiadostí tretích krajín o vypátranie a vydanie vrátane politicky motivovaných žiadostí. V tejto súvislosti by sa mali vziať do úvahy najlepšie postupy členských štátov.“

Na účely vypracovania týchto usmernení Komisia uskutočnila konzultácie s členskými štátmi prostredníctvom dotazníka o žiadostiach tretích štátov o vydanie osôb. Komisia takisto zostavila tabuľku dohôd o vydávaní a dohôd o vzájomnej právnej pomoci (ďalej len „VPP“), ktoré členské štáty uzatvorili s tretími štátmi (k dispozícii na webovom sídle EJS). V júni a októbri 2021 sa o zisteniach z dotazníka diskutovalo na špecializovaných zasadnutiach expertov členských štátov. Komisia uskutočnila aj konzultácie s rôznymi zainteresovanými stranami a expertmi vrátane Eurojustu a EJS.

Tieto usmernenia obsahujú súhrn judikatúry Súdneho dvora. Zohľadňujú sa v nich aj nadobudnuté skúsenosti z posledných piatich rokov uplatňovania mechanizmu Petruhhin v celej EÚ, na Islande a v Nórsku.

1. SÚHRN JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA

Žiadosti o vydanie sa môžu vystaviť na účely trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia.

V súvislosti s prvou kategóriou, ktorú predstavujú žiadosti o vydanie na účely trestného stíhania, Súdny dvor sformuloval takzvanú *doktrínu Petruhhin* ⁽¹³⁾.

V súvislosti s druhou kategóriou, ktorú predstavujú žiadosti o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, je nateraz jediným referenčným prípadom rozsudok vo veci Raugevicius ⁽¹⁴⁾. V súčasnosti na Súdnom dvore prebieha ďalšie konanie vo veci žiadosti o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody ⁽¹⁵⁾.

1.1. Žiadosti o vydanie na účely trestného stíhania

Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15 ⁽¹⁶⁾

Rozsudok vo veci Petruhhin je prvou vecou, v ktorej Súdny dvor rozhodol, že členský štát EÚ, ktorému je doručená žiadosť o vydanie z tretieho štátu v súvislosti so štátnym príslušníkom iného členského štátu, je povinný začať konzultačný postup s členským štátom štátnej príslušnosti daného občana Európskej únie, čím sa tomuto členskému štátu poskytne príležitosť stíhať svojho občana prostredníctvom európskeho zatykača.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 419, 4.12.2020, s. 23.

⁽¹²⁾ Uznesenie Súdneho dvora zo 6. septembra 2017, Schotthöfer & Steiner/Adelsmayr, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633; rozsudok Súdneho dvora z 10. apríla 2018, Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222; rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898; rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruská Federácia, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262 a rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin, C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032.

⁽¹³⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

⁽¹⁴⁾ Rozsudok z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898.

⁽¹⁵⁾ Vec C-237/21, Generalstaatsanwaltschaft München.

⁽¹⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

Skutková podstata

Vec sa týkala žiadosti o vydanie, ktorú ruské orgány adresovali lotyšským orgánom v súvislosti s pánom Petruhhinom, estónskym občanom, ktorý bol obvinený z trestného činu organizovaného obchodovania s drogami vo veľkom rozsahu. Generálna prokuratúra Lotyšskej republiky povolila jeho vydanie do Ruska. Pán Petruhhin však podal návrh na zrušenie rozhodnutia o vydaní z dôvodu, že podľa Dohody medzi Estónskou republikou, Lotyšskou republikou a Litovskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch má v Lotyšsku rovnaké práva ako lotyšskí štátni príslušníci, a to vrátane ochrany pred bezdôvodným vydaním.

Prejudiciálne otázky

Lotyšský najvyšší súd položil Súdneho dvoru otázku, či sa na účely uplatňovania dohody o vydávaní osôb uzavretej medzi členským štátom a nečlenským štátom (Lotyšskom a Ruskom) má so zreteľom na zásadu nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti podľa článku 18 ZFEÚ a práva občanov Únie na voľný pohyb a pobyt podľa článku 21 ods. 1 ZFEÚ na štátnych príslušníkov iného členského štátu vzťahovať pravidlo, ktorým sa dožiadanému členskému štátu zakazuje vydať vlastných štátnych príslušníkov. Lotyšský najvyšší súd takisto položil otázku, či dožiadaný členský štát (konkrétne členský štát, od ktorého nečlenský štát požaduje vydanie štátneho príslušníka iného členského štátu, v tomto prípade Lotyšsko) musí overiť, či vydanie neporušuje práva chránené Chartou základných práv Európskej únie⁽¹⁷⁾ (ďalej len „charta“) (prípadne podľa akých kritérií sa má toto overenie uskutočniť).

Odôvodnenie a odpoveď Súdneho dvora

Súdny dvor predbežne uviedol, že hoci pravidlá v oblasti vydávania osôb pri neexistencii medzinárodného dohovoru medzi Európskou úniou a dotknutou treťou krajinou patria v zásade do právomoci členských štátov, situácia, o akú ide vo veci samej, stále patrí do rozsahu uplatňovania zmlúv v zmysle článku 18 ZFEÚ, keďže zahŕňa uplatňovanie práva voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov stanoveného v článku 21 ZFEÚ.

Členský štát nie je povinný priznať každému občanovi Únie, ktorý sa premiestnil na ich územie, rovnakú ochranu pred vydaním, akú požívajú jeho vlastní štátni príslušníci.

Pri neexistencii pravidiel práva Únie upravujúcich vydávanie osôb medzi členskými štátmi a tretím štátom však treba vykonať všetky existujúce mechanizmy spolupráce a vzájomnej pomoci v trestnoprávnej oblasti podľa práva Únie s cieľom bojovať proti beztrestnosti a zároveň chrániť štátnych príslušníkov Únie pred opatreniami, ktoré by ich mohli zbaviť práva na voľný pohyb. Prvoradá je výmena informácií s členským štátom, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, s cieľom poskytnúť orgánom tohto členského štátu, pokiaľ majú podľa svojho vnútroštátneho práva právomoc stíhať túto osobu za skutky spáchané mimo jeho územia, možnosť vydať európsky zatykač na účely stíhania. Hostiteľský členský štát tým, že spolupracuje s členským štátom, ktorého štátnu príslušnosť má dotknutá osoba, a že uprednostní tento prípadný európsky zatykač pred žiadosťou o vydanie, koná spôsobom, ktorý menej ohrozuje výkon práva na voľný pohyb, pričom zároveň v rámci možností zabraňuje riziku beztrestnosti. Európsky zatykač sa považuje za rovnako účinný ako vydanie, pokiaľ ide o dosiahnutie cieľa spočívajúceho v zabránení beztrestnosti osoby, ktorá spáchala trestný čin.

Súdny dvor takisto konštatoval, že v prípade, že sa členskému štátu doručí žiadosť tretieho štátu o vydanie štátneho príslušníka iného členského štátu, dožiadaný členský štát musí overiť, či vydanie neporušuje práva stanovené v článku 19 charty⁽¹⁸⁾. Pokiaľ príslušný orgán dožiadaného členského štátu disponuje dôkazmi, ktoré potvrdzujú skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania s osobami v dožadujúcom treťom štáte, je povinný posúdiť existenciu tohto rizika pri rozhodovaní o žiadosti o vydanie. Na tento účel príslušný orgán dožiadaného členského štátu musí vychádzať z objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií. Tieto informácie môžu vyplývať najmä z medzinárodných súdnych rozhodnutí, ako sú rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva, z rozhodnutí súdov dotknutého nečlenského štátu, ako aj z rozhodnutí, zo správ a z iných dokumentov vypracovaných orgánmi Rady Európy alebo v rámci systému Organizácie Spojených národov.

⁽¹⁷⁾ Ú. v. EÚ C 202, 7.6.2016, s. 389.

⁽¹⁸⁾ V článku 19 ods. 2 charty sa stanovuje: „Nikto nesmie byť vystavovaný, vyhostený ani vydaný do štátu, v ktorom existuje vážne riziko, že bude vystavený trestu smrti, mučeniu alebo inému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.“

Uznesenie Súdneho dvora zo 6. septembra 2017, Schotthöfer & Steiner/Adelsmayr, C-473/15 ⁽¹⁹⁾

V uznesení vo veci Schotthöfer & Steiner/Adelsmayr Súdny dvor zopakoval odôvodnenie z rozsudku vo veci Petruhhin, že charta sa uplatňuje, ak občan Únie využil svoje právo voľne sa pohybovať v Únii tým, že odišiel z členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, do iného členského štátu. Súdny dvor navyše rozhodol, že žiadosť o vydanie musí dožiadaný členský štát zamietnuť, ak je tento občan vystavený vážnemu riziku, že v prípade vydania bude odsúdený na trest smrti.

Skutková podstata

Pán Adelsmayr vykonával povolanie lekára anesteziológa venujúceho sa aj intenzívnej medicíne počas viacerých rokov od roku 2004. V priebehu februára 2009 jeden z pacientov, ktorého pán Adelsmayr v Spojených arabských emirátoch ošetroval a ktorý trpel vážnym ochorením a niekoľkokrát sa mu zastavila činnosť srdca, zomrel po operácii v dôsledku ďalšej zástavy srdca. Pán Adelsmayr bol obvinený z jeho smrti. Na základe sťažnosti, ktorú podal jeden z lekárov z nemocnice, v ktorej pán Adelsmayr pôsobil, sa uskutočnilo vyšetrovanie. Vyšetrovaním sa dospelo k záveru, že išlo o úmyselné zabitie. V priebehu roka 2011 sa začal v Spojených arabských emirátoch proces, v rámci ktorého prokuratúra požadovala trest smrti pre pána Adelsmayra. V priebehu roka 2012 sa pánovi Adelsmayrovi podarilo zo Spojených arabských emirátov odísť. V neprítomnosti bol odsúdený na doživotný trest odňatia slobody v rámci predbežného konania, ktoré môže kedykoľvek pokračovať a v ktorom mu naďalej hrozí trest smrti.

Proti pánovi Adelsmayrovi sa začalo trestné konanie aj v štáte jeho štátnej príslušnosti, Rakúsku, a to pre rovnaké trestné činy, aké boli uvedené v obžalobe vznesenej proti nemu v Spojených arabských emirátoch. Toto konanie rakúska prokuratúra v roku 2014 zastavila a uviedla, že „žalovanému sa dôveryhodne podarilo sprostredkovať dojem, že v prípade konania začatého v Dubaji pravdepodobne išlo o štvavú kampaň proti jeho osobe“.

Prejudiciálne otázky

Vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru viacero otázok; Súdny dvor však odpovedal len na otázku týkajúcu sa článku 19 ods. 2 a článku 47 charty ⁽²⁰⁾. V tejto otázke sa vnútroštátny súd pýtal, či sa uvedené dva články majú vykladať v tom zmysle, že členský štát Európskej únie je povinný zamietnuť žiadosť nečlenského štátu o vydanie týkajúcu sa občana Únie, ktorý sa zdržiava na území dotknutého členského štátu, pokiaľ trestné konanie, ktoré je základom žiadosti o vydanie, spolu s rozsudkom vydaným v neprítomnosti v nečlenskom štáte nebolo v súlade s minimálnym štandardom medzinárodného práva verejného a nevyhnutnými zásadami verejného poriadku (*ordre public*) Európskej únie ani s právom na spravodlivé súdne konanie.

Odôvodnenie a odpoveď Súdneho dvora

Súdny dvor pripomenul, že ustanovenia charty, a najmä jej článok 19, sa majú uplatniť na rozhodnutie členského štátu o vydaní občana Únie v situácii, v ktorej občan využil svoje právo voľne sa pohybovať v Únii. Uviedol, že článok 19 ods. 2 charty sa má vykladať tak, že žiadosť o vydanie pochádzajúca z nečlenského štátu, ktorá sa týka občana Únie, ktorý využíva svoje právo voľne sa pohybovať a ktorý odíde zo svojho členského štátu pôvodu na účely zdržiavania sa na území iného členského štátu, musí uvedený členský štát zamietnuť, ak je tento občan vystavený vážnemu riziku, že v prípade vydania bude odsúdený na trest smrti. Nebolo preto potrebné preskúmať otázku v rozsahu, v akom sa týka článku 47 charty.

⁽¹⁹⁾ Uznesenie Súdneho dvora zo 6. septembra 2017, Schotthöfer & Steiner/Adelsmayr, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633.

⁽²⁰⁾ V článku 47 charty sa stanovuje: „Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.“

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.“

Rozsudok Súdneho dvora z 10. apríla 2018, Pisciotti, C-191/16 ⁽²¹⁾

V rozsudku vo veci Pisciotti Súdny dvor uplatnil odôvodnenie z rozsudku vo veci Petruhhin na situáciu, keď existuje platná dohoda o vydávaní medzi Európskou úniou a tretím štátom, ktorý požaduje vydanie. Súdny dvor uviedol, že členský štát nie je povinný rozšíriť zákaz vydávania vlastných štátnych príslušníkov do Spojených štátov na každého občana EÚ, ktorý cestuje na jeho území. Pred vydaním občana Európskej únie však dožiadaný členský štát musí umožniť členskému štátu, ktorého štátnym príslušníkom je tento občan, aby požiadal o jeho odovzdanie na základe európske zatykača.

Skutková podstata

V roku 2010 vydal súd v Spojených štátoch amerických zatykač na pána Pisciottiho, talianskeho štátneho príslušníka. Pán Pisciotti bol zadržaný v Nemecku počas letu z Nigérie do Talianska pri prestupe na nemeckom letisku. Bol vzatý do predbežnej vydávacej väzby a v roku 2014 nemecký súd vydal súhlas s jeho vydaním. Konzulárne orgány Talianska boli pred odsúhlasením predmetnej žiadosti o vydanie informované o situácii pána Pisciottiho, talianske súdne orgány však nevydali európsky zatykač na túto osobu. Pred vydaním pán Pisciotti tvrdil, že jeho vydanie je v rozpore s právom Únie, pretože článok 16 ods. 2 nemeckej ústavy, v ktorom sa výnimka na základe štátnej príslušnosti obmedzuje na nemeckých štátnych príslušníkov, porušuje všeobecnú zásadu zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti.

Prejudiciálne otázky

Vnútroštátny súd sa pýtal, či sa má článok 18 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby dožiadaný členský štát stanovil na základe ústavnej normy rozdielne zaobchádzanie s vlastnými štátnymi príslušníkmi a so štátnymi príslušníkmi iných členských štátov a aby dovoľoval vydávanie štátnych príslušníkov iných členských štátov a súčasne zakazoval vydávanie svojich vlastných štátnych príslušníkov.

Odôvodnenie a odpoveď Súdneho dvora

Súdny dvor konštatoval, že právo Únie nebráni tomu, aby dožiadaný členský štát (Nemecko) stanovil na základe ústavnej normy rozdielne zaobchádzanie s vlastnými štátnymi príslušníkmi a so štátnymi príslušníkmi iných členských štátov a aby povolil vydanie občana Európskej únie a súčasne zakazoval vydávanie svojich vlastných štátnych príslušníkov, pokiaľ predtým umožnil príslušným orgánom členského štátu, ktorého štátnym príslušníkom je tento občan (Taliansko), aby požiadali o jeho vydanie na základe európskeho zatykača, a pokiaľ tento druhý štát neprijal v tomto smere žiadne opatrenia.

Súdny dvor postupoval rovnako ako pri odôvodnení, ku ktorému dospel v rozsudku vo veci Petruhhin, a uviedol, že sa musí považovať za uplatniteľné aj na medzinárodnú dohodu medzi EÚ a tretím štátom (Dohoda o extradícii medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými ⁽²²⁾), ktorá umožňuje, aby členský štát uplatnil výnimku na základe štátnej príslušnosti, a to buď na základe ustanovení bilaterálnej dohody, alebo na základe pravidiel svojho ústavného práva (napríklad nemeckej ústavy).

Súdny dvor takisto uviedol, že na to, aby sa dosiahol cieľ spočívajúci v zabránení tomu, aby dotknutá osoba zostala nepotrebaná za skutky, ktoré sa jej kladú za vinu v žiadosti o vydanie, je nevyhnutné, aby európsky zatykač vydaný iným členským štátom, než je dožiadaný členský štát, sa týkal prinajmenšom tých istých skutkov a aby mal členský štát štátnej príslušnosti danej osoby podľa svojho vnútroštátneho práva právomoc stíhať túto osobu za takéto skutky spáchané aj mimo svojho štátneho územia.

Rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruska Federácia, C-897/19 PPU ⁽²³⁾

V rozsudku vo veci Ruska Federácia Súdny dvor objasnil, že mechanizmus Petruhhin sa uplatňuje *mutatis mutandis* na žiadosti o vydanie týkajúce sa štátnych príslušníkov štátov Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), s ktorými EÚ uzatvorila dohodu o vydávaní, konkrétne Dohodu medzi Európskou úniou a Islandskou republikou a Nórskeym kráľovstvom o vydávaní konaní medzi členskými štátmi Európskej únie a Islandom a Nórskom ⁽²⁴⁾.

⁽²¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 10. apríla 2018, Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222.

⁽²²⁾ Dohoda o extradícii medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými (Ú. v. EÚ L 181, 19.7.2003, s. 27).

⁽²³⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruska Federácia, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262.

⁽²⁴⁾ Ú. v. EÚ L 292, 21.10.2006, s. 2.

Skutková podstata

V roku 2015 kancelária Medzinárodnej organizácie kriminálnej polície (Interpol) v Moskve vydala oznámenie o vyhlásení medzinárodného pátrania po I.N., ruskom štátnom príslušníkovi, na účely jeho zatknutia. I.N., ktorý medzičasom nadobudol islandské štátne občianstvo, bol na základe tohto oznámenia zatknutý v roku 2019 v Chorvátsku, kde bol na dovolenke. Chorvátskym orgánom bola doručená žiadosť Ruska o jeho vydanie, ktorú chorvátsky súd schválil. V chorvátskom práve je v súvislosti so žiadosťami o vydania zakotvená výnimka na základe štátnej príslušnosti. I.N. podal odvolanie na Najvyšší súd Chorvátskej republiky, v ktorom namietal proti rozhodnutiu, ktorým sa schválilo vydanie.

Prejudiciálna otázka

Najvyšší súd Chorvátskej republiky sa Súdneho dvora v zásade pýtal, či sa mechanizmus Petruhhin uplatňuje aj na situáciu týkajúcu sa osoby, ktorá nie je občanom Európskej únie, ale je štátnym príslušníkom štátu EZVO, ako je Island, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“).

Odôvodnenie a odpoveď Súdneho dvora

Súdny dvor sa predbežne zaoberal otázkou, či situácia štátneho príslušníka štátu EZVO, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o EHP, patrí do rozsahu pôsobnosti práva Únie. Pripomenul, že články 18 a 21 ZFEÚ sa nevzťahujú na štátnych príslušníkov tretích štátov. Súdny dvor však bol toho názoru, že článok 36 Dohody o EHP, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou práva Únie, zaručuje slobodu poskytovania služieb spôsobom, ktorý je v zásade identický s článkom 56 ZFEÚ, a to vrátane práva príjemcov služieb cestovať do iného štátu, aby tam mohli služby využiť. Na základe toho sa situácia I.N., ktorý cestoval do Chorvátska, aby tam strávil dovolenku, a teda využíval služby týkajúce sa cestovného ruchu, musela považovať za situáciu, ktorá patrí do rozsahu pôsobnosti práva EÚ.

Súdny dvor navyše konštatoval, že Island udržiava s Európskou úniou privilegované vzťahy prekračujúce rámec hospodárskej a obchodnej spolupráce. Vykonáva a uplatňuje totiž schengenské *acquis*, zúčastňuje sa na spoločnom európskom azylovom systéme a uzavrel s Úniou dohodu o vydávacom konaní.

Ako sa už uvádza v rozsudku vo veci Petruhhin, pokiaľ ide o žiadosť o vydanie, dožiadaný členský štát musí v súlade s článkom 19 ods. 2 charty prvom rade overiť, či v prípade vydania dotknutej osobe nehrozí riziko, že bude vystavená trestu smrti, mučeniu alebo inému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Na účely tohto overenia musí dožiadaný štát vychádzať z objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií. V súvislosti s týmto overením Súdny dvor dodal, že osobitne závažnú skutočnosť predstavuje to, že dotknutej osobe bol pred nadobudnutím štátnej príslušnosti štátu EZVO udelený týmto štátom azyľ práve z dôvodu trestného konania, ktoré predstavuje základ žiadosti o vydanie.

Pred zvážením vykonania žiadosti o vydanie je dožiadaný členský štát v každom prípade povinný informovať daný štát EZVO a prípadne mu odovzdať, pokiaľ o to požiada, tohto štátneho príslušníka, v súlade s ustanoveniami dohody o vydávaní, pokiaľ má daný štát EZVO podľa svojho vnútroštátneho práva právomoc sťahovať tohto štátneho príslušníka za skutky spáchané mimo jeho štátneho územia.

Rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin, C-398/19 ⁽²⁵⁾

V rozhodnutí vo veci C-398/19, Generalstaatsanwaltschaft Berlin, Súdny dvor ďalej spresnil požiadavky mechanizmu spolupráce, ktoré boli sformulované v rozsudku vo veci Petruhhin. Súdny dvor uviedol, že občan Únie môže byť vydán do tretieho štátu len po konzultácii s členským štátom, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom. V rámci tejto konzultácie musí členský štát, od ktorého sa požaduje vydanie, informovať členský štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, o všetkých právnych a skutkových okolnostiach oznámených v žiadosti o vydanie, pričom sa tomuto druhému členskému štátu musí poskytnúť primeraná lehota na vydanie európskeho zatykača v súvislosti s daným občanom. Navyše v prípade, že členský štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, neprijme formálne rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača, dožiadaný členský štát nie je povinný odmietnuť vydanie občana Únie, ktorý je štátnym príslušníkom iného členského štátu, a sám voči nemu začať trestné stíhanie za trestné činy spáchané v treťom štáte.

⁽²⁵⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (vydanie na Ukrajinu), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032.

Skutková podstata

Ukrajina požiadala Nemecko o vydanie ukrajinského štátneho príslušníka, ktorý sa v roku 2012 presťahoval do Nemecka. Dotknutá osoba, BY, získala rumunskú štátnu príslušnosť v roku 2014 z dôvodu, že je potomkom rumunských štátnych príslušníkov. Nikdy v Rumunsku nemala bydlisko. V roku 2016 vydal na túto osobu ukrajinský trestný súd zatykač z dôvodu sprenevery finančných prostriedkov v roku 2010 a 2011. Po doručení žiadosti o vydanie bol BY zadržaný v Nemecku. So zreteľom na uplatnenie mechanizmu Petruhhin sa nemecké orgány obrátili na rumunské ministerstvo spravodlivosti a položili mu otázku, či rumunské orgány zamýšľajú samy viesť trestné stíhanie voči BY. Rumunské orgány informovali nemecké orgány, že na to, aby mohli vydať európsky zatykač, sú potrebné dostatočné dôkazy o spáchaní trestných činov v zahraničí. Rumunské orgány navyše požiadali Generálnu prokuratúru v Berlíne o predloženie dokumentov a kópií dôkazov z Ukrajiny. Keďže rumunské súdne orgány formálne nerozhodli o prípadnom vydaní európskeho zatykača, nemecký vnútroštátny súd predložil tri prejudiciálne otázky v súvislosti s výkladom článkov 18 a 21 ZFEÚ a uplatňovaním mechanizmu Petruhhin.

Prejudiciálne otázky

Vnútroštátny súd sa pýtal:

- či sa práva vyplývajúce z občianstva Únie (články 18 a 21 ZFEÚ) uplatňujú na situáciu, keď dotknutá osoba premiestnila centrum svojich záujmov do dožiadaného členského štátu v čase, keď ešte nebola občanom Únie,
- či členský štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, alebo dožiadaný členský štát je povinný požiadať dožadujúci tretí štát o poskytnutie dokumentov zo spisu, aby mohol preskúmať možnosť viesť sám trestné stíhanie,
- či dožiadaný členský štát je na základe rozsudku vo veci Petruhhin povinný odmietnuť vydanie a sám viesť trestné stíhanie, ak mu to za určitých podmienok umožňuje jeho vnútroštátne právo.

Odôvodnenie a odpoveď Súdneho dvora Európskej únie

V súvislosti s prvou otázkou o uplatniteľnosti článkov 18 a 21 ZFEÚ Súdny dvor konštatoval, že skutočnosť, že osoba získala štátnu príslušnosť členského štátu EÚ a tým aj postavenie občana Únie v čase, keď sa už zdržiavala v inom členskom štáte, nemôže vyvrátiť úvahu, podľa ktorej táto osoba má z dôvodu svojho postavenia občana Únie právo odvolávať sa na článok 21 ods. 1 ZFEÚ a patrí do pôsobnosti zmlúv v zmysle článku 18 ZFEÚ, ktorý obsahuje zásadu zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti. Súdny dvor uviedol, že rovnaké odôvodnenie sa uplatňuje, keď občan Únie, o ktorého vydanie sa žiada, je zároveň štátnym príslušníkom tretieho štátu, ktorý požaduje vydanie: dvojité štátne občianstvo nemôže totiž zbaviť dotknutú osobu slobôd, ktoré jej ako štátnemu príslušníkovi niektorého z členských štátov vyplývajú z práva Únie.

V súvislosti s druhou otázkou Súdny dvor zopakoval smerovanie výkladu svojej predchádzajúcej judikatúry, pričom zdôraznil, že dožiadaný členský štát má povinnosť informovať členský štát, ktorého je daná osoba štátnym príslušníkom, aby sa justičnému orgánu tohto druhého členského štátu umožnilo domáhať sa vydania dotknutej osoby prostredníctvom európskeho zatykača. Pokiaľ ide o podrobnosti požadovanej výmeny informácií, Súdny dvor skonštatoval, že:

- dožiadaný členský štát musí informovať príslušné orgány členského štátu, ktorého je daná osoba štátnym príslušníkom, nielen o existencii žiadosti o vydanie, ale aj o všetkých právnych a skutkových okolnostiach, ktoré oznámil tretí štát požadujúci vydanie v rámci tejto žiadosti o vydanie,
- príslušné orgány členského štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, sú povinné rešpektovať dôvernosť takýchto informácií, pokiaľ ju vyžaduje uvedený tretí štát,
- dožiadaný členský štát musí zaistiť, aby boli príslušné orgány členského štátu, ktorého je daná osoba štátnym príslušníkom, informované o každej zmene situácie, v ktorej sa nachádza vyžiadaná osoba, ktorá je relevantná na účely prípadného vydania európskeho zatykača voči tejto osobe,
- ani dožiadaný členský štát, ani členský štát, ktorého je daná osoba štátnym príslušníkom, nemá povinnosť žiadať tretí štát o odovzdanie trestného spisu.
- dožiadanému členskému štátu prináleží, aby stanovil primeranú lehotu, po uplynutí ktorej sa v prípade, že členský štát, ktorého je daná osoba štátnym príslušníkom, nevydal európsky zatykač, môže pristúpiť k vydaniu tejto osoby,

- dožiadaný členský štát môže túto osobu vydať bez toho, aby bol povinný čakať dlhšie, než je primerané, na to, že členský štát, ktorého je daná osoba štátnym príslušníkom, sa na základe formálneho rozhodnutia vzdá práva na vydanie európskeho zatykača.

A napokon v odpovedi na tretiu otázku Súdny dvor uviedol, že na základe práva Únie dožiadaný členský štát nie je povinný odmietnuť vydanie dotknutého občana Únie a sám voči nemu začať trestné stíhanie za skutky spáchané v treťom štáte, ak to vnútroštátne právo dožiadaného členského štátu umožňuje. Takáto povinnosť by prekračovala medze, ktoré môže právo Únie stanoviť na výkon voľnej úvahy, ktorú má tento členský štát, pokiaľ ide o rozhodnutie o tom, či vykonať trestné stíhanie.

Rozsudok Súdneho dvora z 12. mája 2021, WS, C-505/19 ⁽²⁶⁾

V schengenskom priestore a v Európskej únii môže zásada *ne bis in idem* brániť zadržaniu osoby, ktorej sa týka obežník Interpolu. Je tomu tak, ak sa príslušné orgány dozvedia o tom, že v štáte, ktorý je zmluvnou stranou Schengenskej dohody alebo členským štátom, bolo prijaté právoplatné súdne rozhodnutie, v ktorom sa konštatuje uplatnenie tejto zásady.

Skutková podstata

Interpol vydal v roku 2012 na žiadosť Spojených štátov amerických na základe zatýkacieho rozkazu vydaného orgánmi tejto krajiny červený obežník týkajúci sa WS, nemeckého štátneho príslušníka, na účely jeho prípadného vydania. Po zistení miesta pobytu osoby, ktorej sa týka tento obežník, v členskom štáte Interpolu by tento štát v zásade mohol uvedenú osobu dočasne zadržať alebo monitorovať, resp. obmedziť jej pohyb.

Nemecko však viedlo voči WS vyšetrovanie, ktoré sa prinajmenšom čiastočne týkalo tých istých skutkov, ktorých sa týkal uvedený červený obežník, a to ešte pred jeho vydaním. Toto vyšetrovanie bolo definitívne zastavené v roku 2010 po tom, ako WS zaplatil určitú sumu v rámci osobitného konania o urovnaní vymedzeného v nemeckom trestnom práve. Nemecký spolkový úrad kriminálnej polície následne informoval Interpol o tom, že vzhľadom na predchádzajúce konanie sa podľa jeho názoru na daný prípad vzťahuje zásada *ne bis in idem*. Táto zásada, ktorá je zakotvená v článku 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda (ďalej len „DVSD“) ⁽²⁷⁾, ako aj v článku 50 charty okrem iného zakazuje, aby bola osoba trestne stíhaná za ten istý skutok, na základe ktorého už bola právoplatne odsúdená.

V roku 2017 WS podal na Správnom súde Wiesbaden žalobu proti Nemecku, v ktorej požadoval, aby sa Nemecku uložila povinnosť prijať opatrenia potrebné na odstránenie uvedeného červeného obežníka. V tejto súvislosti WS vychádzal nielen z porušenia zásady *ne bis in idem*, ale aj z porušenia svojho práva na voľný pohyb, ktoré je zaručené článkom 21 ZFEÚ, keďže nemohol cestovať do žiadneho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Schengenského dohovoru, ani do žiadneho členského štátu bez hrozby zatknutia.

Prejudiciálna otázka

Vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru viacero otázok. Hlavnou otázkou, ktorá je relevantná v súvislosti s vydaním po zverejnení červeného obežníka, je to, či sa musí článok 54 ⁽²⁸⁾ DVSD a článok 21 ods. 1 ZFEÚ v spojení s článkom 50 ⁽²⁹⁾ charty vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby orgány zmluvného štátu Schengenského dohovoru alebo členského štátu dočasne zadržali osobu, ktorej sa týka červený obežník vydaný Interpolom, na žiadosť tretieho štátu, ak voči tejto osobe jednak už bolo v členskom štáte vedené trestné stíhanie, ktoré prokurátor zastavil po tom, čo dotknutá osoba splnila určité podmienky, a jednak orgány tohto členského štátu informovali Interpol o tom, že podľa ich názoru sa toto konanie týka rovnakých skutkov, aké sú uvedené v červenom obežníku.

⁽²⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 12. mája 2021, WS, C-505/19, ECLI:EU:C:2021:376.

⁽²⁷⁾ Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 22.9.2000, s. 19).

⁽²⁸⁾ V článku 54 DVSD sa stanovuje: „Osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený, už nemôže byť vykonaný.“

⁽²⁹⁾ V článku 50 charty sa stanovuje: „Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bol v rámci Únie oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom v súlade so zákonom.“

Odôvodnenie a odpoveď Súdneho dvora Európskej únie

Súdny dvor konštatoval, že zásada *ne bis in idem* sa uplatňuje v situácii, keď bolo prijaté rozhodnutie, ktorým bolo s konečnou platnosťou zastavené trestné konanie za predpokladu, že dotknutá osoba splní určité podmienky, napríklad zaplatí určitú peňažnú sumu stanovenú prokurátorom.

Článok 54 DVSD, článok 50 charty a článok 21 ods. 1 ZFEÚ však nebránia dočasnému zadržaniu osoby, ktorej sa týka červený obežník Interpolu, pokiaľ sa nepreukázalo, že daná osoba bola právoplatne odsúdená členským štátom Schengenskej dohody alebo členským štátom za rovnaké skutky, na základe ktorých je zverejnený červený obežník, a že sa teda uplatňuje zásada *ne bis in idem*.

Pokiaľ naďalej existuje pochybnosť o uplatniteľnosti zásady *ne bis in idem*, dočasné zadržanie môže predstavovať nevyhnutnú etapu na vykonanie potrebného overenia a na to, aby sa zároveň zabránilo riziku, že dotknutá osoba ujde. Toto opatrenie preto môže byť odôvodnené legitímnym cieľom zabrániť riziku beztrestnosti dotknutej osoby, „pokiaľ je nevyhnutné na účely tohto overenia“⁽³⁰⁾. Naopak, len čo sa právoplatným súdnym rozhodnutím konštatuje uplatniteľnosť zásady *ne bis in idem*, dočasnému zadržaniu uvedenej osoby zo strany týchto orgánov, prípadne ďalšiemu trvaniu tohto zadržania, bráni vzájomná dôvera medzi zmluvnými štátmi DVSD, ako aj právo na voľný pohyb. Členské štáty a zmluvné štáty DVSD musia zabezpečiť dostupnosť opravných prostriedkov, ktoré dotknutej osobe umožnia získať právoplatné súdne rozhodnutie konštatujúce uplatňovanie zásady *ne bis in idem*.

1.2. Žiadosti o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia

Rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17⁽³¹⁾

Vo veci Raugevicius sa Súdny dvor zaoberal žiadosťou o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody. Súdny dvor postupoval do určitej miery v súlade s odôvodnením uvedeným v judikatúre vo veci Petruhhin, dospel však k odlišnému výsledku. Bolo to nevyhnutné, keďže v prípade vecí týkajúcich sa vydania na účely výkonu trestu odňatia slobody môžu vzniknúť problémy pri uplatňovaní zásady *ne bis in idem*, ak by sa mal uplatniť mechanizmus Petruhhin⁽³²⁾. Súdny dvor však zohľadnil, že vo vnútroštátnom, resp. v medzinárodnom práve existujú mechanizmy, ktoré umožňujú, aby vyžiadané osoby vykonali svoj trest predovšetkým v členskom štáte, ktorého sú štátnymi príslušníkmi. Právny rámec pre takúto možnosť poskytuje napríklad Dohovor Rady Európy o odovzdávaní odsúdených osôb z roku 1983⁽³³⁾.

Skutková podstata

Pán Raugevicius je litovský a ruský štátny príslušník, ktorý sa presťahoval do Fínska a niekoľko rokov tam žil. Je otcom dvoch detí, ktoré žijú vo Fínsku a majú fínske štátne občianstvo. V roku 2011 po odsúdení v Rusku vydali ruské orgány medzinárodný zatykač na účely výkonu uloženého trestu odňatia slobody. Fínske ministerstvo spravodlivosti požiadalo Najvyšší súd Fínska o stanovisko v súvislosti s rozhodnutím o žiadosti o vydanie. Najvyšší súd mal pochybnosti o tom, či by sa mal uplatniť rozsudok vo veci Petruhhin, a preto sa rozhodol adresovať Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania.

V príslušných fínskych právnych predpisoch (fínska ústava) sa stanovuje, že trest odňatia slobody je možné vykonať vo Fínsku, ak je odsúdená osoba fínskym štátnym príslušníkom alebo cudzím štátnym príslušníkom s trvalým pobytom vo Fínsku a pokiaľ s tým odsúdená osoba súhlasí.

Prejudiciálne otázky

V prvej otázke sa Najvyšší súd Fínska v zásade pýtal, či treba vnútroštátne predpisy upravujúce vydávanie osôb za trestný čin, pokiaľ ide o voľný pohyb štátnych príslušníkov iného členského štátu, hodnotiť rovnakým spôsobom bez ohľadu na to, či sa žiadosť o vydanie tretieho štátu predloží na účely výkonu trestu alebo na účely trestného stíhania, ako v rozsudku vo veci Petruhhin. V druhej otázke sa pýtal, ako treba reagovať na žiadosť o vydanie osoby, ak bola oznámená členskému štátu, ktorého je daná osoba štátnym príslušníkom, avšak tento štát pre právne prekážky neprijme žiadne opatrenia vo vzťahu k svojim štátnym príslušníkom.

⁽³⁰⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 12. mája 2021, WS, C-505/19, ECLI:EU:C:2021:376, bod 84.

⁽³¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898.

⁽³²⁾ Keďže vyžiadaná osoba už bola odsúdená v treťom štáte.

⁽³³⁾ Dohovor o odovzdávaní odsúdených osôb (ETS č. 112).

Odôvodnenie a odpoveď Súdneho dvora

Súdny dvor analogicky uplatnil odôvodnenie rozsudku vo veci Petruhhin tým, že uviedol, že štátny príslušník členského štátu, ktorý sa presťahoval do iného členského štátu, využil svoje právo na voľný pohyb v rámci Únie, a preto jeho situácia patrí do pôsobnosti článku 18 ZFEÚ. Dvojité občianstvo členského štátu a tretieho štátu nemôže zbaviť dotknutú osobu slobôd, ktoré jej plynú z práva Únie ako štátnemu príslušníkovi členského štátu

Vnútroštátny predpis, ktorý zakazuje len vydávanie vlastných štátnych príslušníkov, zavádza rozdielne zaobchádzanie medzi nimi a štátnymi príslušníkmi iných členských štátov a vedie k obmedzeniu slobody pohybu v zmysle článku 21 ZFEÚ: takéto obmedzenie musí byť nevyhnutné a primerané legitímnemu cieľu, ktorým je zabránenie beztretnosti štátnych príslušníkov iných členských štátov, ako je dožiadaný členský štát, pričom by nemali byť dostupné menej obmedzujúce opatrenia na dosiahnutie tohto cieľa a je potrebné zohľadniť všetky skutkové a právne okolnosti veci.

Súdny dvor však potvrdil, že v prípadoch žiadostí o vydanie na účely výkonu trestu nemožno rozpor so zásadou nediskriminácie vyriešiť tak, že sa členskému štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, poskytne možnosť uplatniť si právomoc nanovo stíhať dotknutú osobu, keďže začatie nového trestného stíhania voči osobe, ktorá už bola stíhaná a odsúdená, môže byť v rozpore so zásadou *ne bis in idem*. S cieľom zabrániť beztretnosti osôb v takýchto situáciách sa Súdny dvor odvolal na ďalšie mechanizmy vo vnútroštátnom, resp. v medzinárodnom práve, ktoré umožňujú, aby tieto osoby vykonalí svoj trest napríklad vo svojom štáte pôvodu, čím sa zvyšujú ich šance na sociálnu reintegráciu po vykonaní trestu.

V tejto súvislosti Súdny dvor podotkol, že v článku 3 fínskeho zákona o medzinárodnej spolupráci sa cudzincom s trvalým pobytom vo Fínsku poskytuje možnosť vykonať trest odňatia slobody, ktorý bol uložený tretím štátom, vo Fínsku za predpokladu, že s tým súhlasí dotknutá osoba aj tretí štát. Súdny dvor preto poznamenal, že pán Raugėvicius by mohol vo Fínsku vykonať trest, na ktorý bol odsúdený v Rusku, za predpokladu, že Rusko, rovnako ako aj sám pán Raugėvicius s tým budú súhlasiť.

Súdny dvor konštatoval, že štátni príslušníci dožiadaného členského štátu na jednej strane a štátni príslušníci iných členských štátov, ktorí majú trvalý pobyt v dožiadanom členskom štáte a preukázali určitý stupeň integrácie do spoločnosti tohto členského štátu, na druhej strane sa nachádzajú v porovnateľnej situácii. Orgánom dožiadaného štátu prislúcha určiť, či existuje takéto prepojenie medzi štátnymi príslušníkmi iných členských štátov a dožiadaným členským štátom. Ak sa takéto prepojenie preukáže, na základe článkov 18 a 21 ZFEÚ sa vyžaduje, aby štátnych príslušníkov iných členských štátov mohli vykonať svoj trest na území dožiadaného členského štátu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci dožiadaného členského štátu.

Súdny dvor preto dospel k záveru, že články 18 a 21 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že v prípade žiadosti tretieho štátu o vydanie občana Európskej únie, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb, na účely výkonu trestu odňatia slobody, a nie trestného stíhania, dožiadaný členský štát, ktorého vnútroštátne právo zakazuje vydávanie vlastných štátnych príslušníkov na účely výkonu trestu a stanovuje možnosť vykonať takýto trest uložený v zahraničí na svojom území, je povinný zabezpečiť pre občana Únie, ktorý má trvalé bydlisko na jeho území, rovnaké zaobchádzanie, ako priznáva v oblasti vydávania vlastným štátnym príslušníkom.

C-237/21 Generalstaatsanwaltschaft München [ešte nerozhodnutá vec]*Skutková podstata*

Vec vychádza zo žiadosti o vydanie S.M. na účely vykonania trestu odňatia slobody, ktorú Bosna a Hercegovina adresovala Nemecku. Osoba, ktorej vydanie sa požaduje, je občanom Srbska, Bosny a Hercegoviny a Chorvátska, ktorý od polovice roka 2017 žil v Nemecku so svojou manželkou a od mája 2020 v Nemecku pracoval. *Generalstaatsanwaltschaft München* (Mníchovská prokuratúra) so zreteľom na rozsudok vo veci Raugėvicius požadovala, aby sa konštatovalo, že je neprípustné vydanie osoby, na ktorú sa vzťahuje žiadosť o vydanie.

Prejudiciálna otázka

So zreteľom na žiadosť prokuratúry sa vnútroštátny nemecký súd rozhodol položiť otázku Súdnemu dvoru, či zásady, ktorými sa riadi uplatňovanie článkov 18 a 21 ZFEÚ, vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora vo veci *Raugevicius*, vyžadujú, aby bola zamietnutá žiadosť tretieho štátu o vydanie občana Únie na výkon trestu opierajúca sa o Európsky dohovor o vydávaní z 13. decembra 1957 ⁽³⁴⁾ aj v prípade, ak dožiadaný členský štát je podľa tohto dohovoru povinný na základe medzinárodného práva vydať občana Únie, keďže vymedzil pojem „občania“ podľa článku 6 ods. 1 písm. b) dohovoru tak, že sú doň zahrnutí len jeho vlastní štátni príslušníci, a nie aj iní občania Únie ⁽³⁵⁾.

2. USMERNENIA UPLATNITEĽNÉ V PRÍPADE, KEĎ ŠTÁTY UPLATŇUJÚ VÝNIMKU NA ZÁKLADE ŠTÁTNEJ PRÍSLUŠNOSTI

2.1. Žiadosti o vydanie na účely trestného stíhania

2.1.1. *Rozsah pôsobnosti mechanizmu Petruhhin*

a) *Vecná pôsobnosť: kedy sa uplatňuje mechanizmus Petruhhin?*

Mechanizmus Petruhhin (oznamovanie) sa musí aktivovať v prípadoch, keď:

— sa vystaví žiadosť o vydanie na účely trestného stíhania

a

— dožiadaný štát uplatňuje výnimku na základe štátnej príslušnosti len na vlastných štátnych príslušníkov, čo vedie k potenciálnej diskriminácii medzi vlastnými štátnymi príslušníkmi a štátnymi príslušníkmi iných štátov, ktorí si uplatnili právo na voľný pohyb (pozri *Príloha 2 – prehľad vnútroštátnych systémov*).

Mechanizmus Petruhhin sa uplatňuje na všetky žiadosti o vydania, a to buď na základe:

— Dohody o extradícii medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými ⁽³⁶⁾,

— Dohody o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej ⁽³⁷⁾ (ďalej len „Dohoda o obchode a spolupráci“), ktorej súčasťou sú ustanovenia odzrkadľujúce mechanizmus Petruhhin ⁽³⁸⁾,

— mnohostranných dohôd uzatvorených štátmi,

— dvojstranných dohôd uzatvorených štátmi, alebo

— vnútroštátneho práva.

⁽³⁴⁾ Európsky dohovor o vydávaní (ETS č. 24).

⁽³⁵⁾ Pozri: Fínsko uskutočnilo toto vyhlásenie k článku 6 Európskeho dohovoru o vydávaní: „V zmysle tohto dohovoru sa „občanmi“ rozumejú štátni príslušníci Fínska, Dánska, Islandu, Nórska a Švédska, ako aj cudzinci s bydliskom v týchto štátoch.“

⁽³⁶⁾ Ú. v. EÚ L 181, 19.7.2003, s. 27.

⁽³⁷⁾ Ú. v. EÚ L 149, 30.4.2021, s. 10.

⁽³⁸⁾ V článku 614 ods. 1 a 3 Dohody o obchode a spolupráci sa stanovuje: „1. Ak dva alebo viaceré štáty vydali európsky zatýkací rozkaz alebo zatýkací rozkaz na tú istú osobu, o tom, ktorý z týchto zatýkacích rozkazov sa vykoná, rozhodne vykonávajúci justičný orgán po riadnom zvážení všetkých okolností, najmä relatívnej závažnosti trestných činov a miesta spáchania trestných činov, dátumov vydania zatýkacích rozkazov, resp. európskych zatýkacích rozkazov a toho, či boli vydané na účely trestného stíhania alebo na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, ako aj právnych povinností členských štátov vyplývajúcich z práva Únie týkajúceho sa najmä zásad voľného pohybu a nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti. 3. V prípade súbehu zatýkacieho rozkazu a žiadosti o vydanie podanej treťou krajinou, rozhodnutie o tom, či má prednosť zatýkací rozkaz alebo žiadosť o vydanie, prijíma príslušný orgán vykonávajúceho štátu po riadnom zvážení všetkých okolností, najmä okolností uvedených v odseku 1 a okolností uvedených v platnom dohovore.“

b) *Osobný rozsah pôsobnosti: na koho sa vzťahuje mechanizmus Petruhhin?*

Mechanizmus Petruhhin sa vzťahuje na štátnych príslušníkov 27 členských štátov EÚ, ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu a uplatnili si právo na voľný pohyb. Vzťahuje sa aj na štátnych príslušníkov, ktorí majú aj štátnu príslušnosť tretieho štátu, ktorý požaduje ich vydanie. Súdny dvor objasnil, že dvojité štátne občianstvo nemôže zbaviť dotknutú osobu slobôd, ktoré jej ako štátnemu príslušníkovi niektorého z členských štátov vyplývajú z práva Únie ⁽³⁹⁾. Navyše nie je relevantné, kedy osoba nadobudla štátnu príslušnosť členského štátu ⁽⁴⁰⁾.

Súdny dvor objasnil, že mechanizmus Petruhhin sa vzťahuje aj na štátnych príslušníkov členského štátu EZVO, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o EHP a s ktorým Európska únia uzatvorila dohodu o vydávaní (Island a Nórsko) ⁽⁴¹⁾. Články 18 a 21 ZFEÚ sa nevzťahujú na štátnych príslušníkov tretích štátov. Súdny dvor však bol toho názoru, že článok 4 Dohody o EHP ⁽⁴²⁾ v spojení s článkom 36 Dohody o EHP ⁽⁴³⁾, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou práva Únie, zaručujú slobodu poskytovania služieb spôsobom, ktorý je identický s článkom 56 ZFEÚ, a to vrátane práva príjemcov služieb cestovať do iného štátu, aby tam mohli služby využiť ⁽⁴⁴⁾.

Súdny dvor ďalej potvrdil, že právo na voľný pohyb podľa článku 21 ods. 1 ZFEÚ/článku 36 Dohody o EHP sa uplatňuje aj na osobu, ktorá len prechádza letiskom ⁽⁴⁵⁾ alebo využíva služby ako turista ⁽⁴⁶⁾ v inom štáte.

c) *Územná pôsobnosť: ktoré orgány sú povinné riadiť sa mechanizmom Petruhhin?*

Mechanizmom Petruhhin sa musia riadiť vnútroštátne orgány 27 členských štátov EÚ, Islandu a Nórska pri uplatňovaní výnimky na základe štátnej príslušnosti.

2.1.2. Postup, ktorý musia dodržať príslušné orgány, keď sa uplatňuje výnimka na základe štátnej príslušnosti

a) *Povinnosti dožiadaného štátu*

Na základe článkov 18 a 21 ZFEÚ/článku 4 Dohody o EHP v spojení s článkom 36 Dohody o EHP sa nevyžaduje zavedenie absolútnej rovnosti medzi vlastnými štátnymi príslušníkmi a štátnymi príslušníkmi iných štátov, pokiaľ ide o ochranu pred vydaním do tretích štátov. Na základe týchto článkov sa však vyžaduje, aby štáty, ktoré umožňujú rozdielne zaobchádzanie z hľadiska vydávania vlastných štátnych príslušníkov v porovnaní so štátnymi príslušníkmi iných štátov, pred povolením vydania overili, či legitímny cieľ vydania, ktorým je zabrániť beztretnosti, možno dosiahnuť opatrením, ktoré by menej obmedzovalo výkon práva na voľný pohyb, pričom by bolo rovnako účinné ⁽⁴⁷⁾.

V prípade žiadosti o vydanie na účely trestného stíhania je dožiadaný štát povinný uskutočniť konzultácie so štátom, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, aby tomuto štátu poskytol príležitosť na vydanie európskeho zatykača/zatýkacieho rozkazu EÚ-IS/NO, čo by sa považovalo za rovnako účinné, avšak menej obmedzujúce opatrenie.

⁽³⁹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, bod 29 a rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (vydanie na Ukrajinu), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, bod 32.

⁽⁴⁰⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (vydanie na Ukrajinu), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, bod 31.

⁽⁴¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruska Federácia, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262.

⁽⁴²⁾ V článku 4 Dohody o EHP sa stanovuje, že: „V rozsahu uplatnenia tejto dohody a bez toho, aby boli dotknuté jej osobitné ustanovenia, zakazuje sa akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti.“

⁽⁴³⁾ V článku 36 ods. 1 Dohody o EHP sa stanovuje, že: „V rámci ustanovení tejto dohody neexistujú žiadne obmedzenia slobody poskytovať služby v rámci územia zmluvných strán, pokiaľ ide o štátnych príslušníkov členských štátov ES alebo štátov EZVO, ktorí sa usadili v členskom štáte ES alebo v štáte EZVO, inom ako je štát príjemcu služieb.“

⁽⁴⁴⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruska Federácia, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, body 52 – 55.

⁽⁴⁵⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 10. apríla 2018, Piscioti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222, bod 34.

⁽⁴⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruska Federácia, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, bod 54.

⁽⁴⁷⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, bod 41.

Dožiadaný členský štát však nie je povinný odmietnuť vydanie občana Únie, ktorý je štátnym príslušníkom iného členského štátu alebo Islandu či Nórska, a sťahť ho za skutky spáchané v treťom štáte, ak to vnútroštátne právo dožiadaného členského štátu umožňuje ⁽⁴⁸⁾. Takáto povinnosť by prekračovala medze, ktoré môže právo Únie stanoviť na výkon voľnej úvahy, ktorú má tento štát, pokiaľ ide o rozhodnutie o tom, či viesť trestné stíhanie.

b) *Začatie konzultačného postupu*

Dožiadaný štát je povinný oznámiť štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, že sa posudzuje žiadosť o vydanie.

Pokiaľ ide o čas takéhoto oznámenia, navrhuje sa, aby dožiadaný štát pri najbližšej príležitosti oznámil štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, že mu bola adresovaná žiadosť o vydanie alebo že sa takáto žiadosť posudzuje. Môže k tomu dôjsť už vtedy, keď je osoba dočasne zadržaná, ak sú k dispozícii dostatočné informácie z červeného obežníka Interpolu, a/alebo neskôr, keď sa dožiadateľnému štátu doručí žiadosť o vydanie.

c) *Typ informácií, ktoré sa majú poskytnúť štátu (štátom), ktorého (ktorých) je dotknutá osoba štátnym príslušníkom*

Orgány dožiadaného štátu by mali informovať koordinačné stredisko ⁽⁴⁹⁾ štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, prinajmenšom o:

- existencii žiadosti o vydanie, ktorá sa týka dotknutej osoby, a
- všetkých právnych a skutkových okolnostiach, ktoré oznámil tretí štát požadujúci vydanie v rámci danej žiadosti o vydanie ⁽⁵⁰⁾ (pozri Príloha 3 – vzorový dokument).

Navyše by orgány dožiadaného členského štátu mali zaistiť, aby boli orgány členského štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, informované o každej zmene situácie, v ktorej sa nachádza vyžiadaná osoba, ktorá môže byť relevantná na účely prípadného vydania európskeho zatykača/zatýkacieho rozkazu EÚ-IS/NO voči tejto osobe ⁽⁵¹⁾ (pozri Príloha 4 – vzorový dokument).

d) *Vzťahy s dožadujúcim tretím štátom a dôvernosť*

Ani dožiadaný štát, ani štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, nemá podľa práva Únie povinnosť žiadať tretí štát, ktorý požaduje vydanie, o odovzdanie trestného spisu ⁽⁵²⁾. Ak by totiž dožiadaný štát alebo štát, ktorého je vyžiadaná osoba štátnym príslušníkom, bol povinný požiadať tretí štát, ktorý požaduje vydanie, o odovzdanie trestného spisu, vydávacie konanie by mohlo byť výrazne komplikovanejšie a jeho dĺžka by sa mohla podstatne predĺžiť, čo by v konečnom dôsledku mohlo ohroziť cieľ spočívajúci v zabránení beztrestnosti v súvislosti s trestnými činmi ⁽⁵³⁾. Dlhé konanie by navyše mohlo byť aj na ujmu vyžiadanej osoby, najmä ak je držaná vo väzbe.

Orgány štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, sú povinné rešpektovať dôvernosť takýchto informácií, pokiaľ ju vyžaduje dožadujúci tretí štát. Navyše je potrebné zaistiť, aby bol dožadujúci tretí štát v tomto ohľade riadne informovaný ⁽⁵⁴⁾.

Štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, však môže uplatniť akýkoľvek mechanizmus spolupráce a/alebo vzájomnej pomoci s cieľom získať dôkazy od dožiadaného štátu [napríklad vydanie európskeho vyšetrovacieho príkazu (ďalej len „EVP“) ⁽⁵⁵⁾].

⁽⁴⁸⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (vydanie na Ukrajinu), C-398/19, ECLI:EU: C:2020:1032, body 49 – 50.

⁽⁴⁹⁾ Zoznam vnútroštátnych koordinačných stredísk určených 27 členskými štátmi EÚ, Nórskom a Islandom je zverejnený na webovom sídle EJS, pozri oddiel 4.1.

⁽⁵⁰⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (vydanie na Ukrajinu), C-398/19, ECLI:EU: C:2020:1032, bod 48.

⁽⁵¹⁾ Tamže.

⁽⁵²⁾ Tamže, bod 49.

⁽⁵³⁾ Tamže, bod 51.

⁽⁵⁴⁾ Tamže, bod 48.

⁽⁵⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 130, 1.5.2014, s. 1).

e) *Povinnosti štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom*

Po oznámení by príslušné orgány štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, mali posúdiť, či je vhodné vydať európsky zatykač/zatýkací rozkaz EÚ-IS/NO týkajúci sa rovnakých trestných činov, z akých je dotknutá osoba obvinená v žiadosti o vydanie, pokiaľ majú podľa svojho vnútroštátneho práva právomoc stíhať túto osobu za trestné činy spáchané mimo územia štátu.

2.1.3. **Lehota na odpoveď na oznámenie**

Dožiadaný štát by mal štátu (štátom), ktorého (ktorých) je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, stanoviť primeranú lehotu na predloženie odpovede. Dožiadaný štát má priestor na voľnú úvahu pri stanovení primeranej lehoty, pričom berie do úvahy najmä to, či je vyžiadaná osoba umiestnená do väzby na základe vydávacieho konania, ako aj zložitost veci ⁽⁵⁶⁾.

Určená lehota by sa mala uviesť v osvedčení (pozri Príloha 3 – vzorový dokument).

Koordináčne stredisko alebo vydávajúci justičný orgán ⁽⁵⁷⁾ štátu (štátov), ktorého (ktorých) je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, môže v prípade potreby požiadať o predĺženie lehoty (pozri Príloha 5 – vzorový dokument). Koordináčne stredisko alebo orgán, ktorý sa zaoberá žiadosťou o vydanie v dožiadanom štáte, by mal o tomto predĺžení rozhodnúť (pozri Príloha 6 – vzorový dokument).

2.1.4. **Zamietnutie žiadosti o vydanie**

Dožiadaný štát by mal zamietnuť požadované vydanie a odovzdať osobu do štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, len v prípadoch, keď justičný orgán krajiny jej štátnej príslušnosti vydá európsky zatykač/zatýkací rozkaz EÚ-IS/NO týkajúci sa toho istého trestného činu, resp. trestných činov ⁽⁵⁸⁾ alebo skutkov a príslušne o tom informuje dožiadaný štát (pozri Príloha 7 – vzorový dokument).

2.1.5. **Pokračovanie vo vydávacom konaní**

Ak orgány štátu (štátov), ktorého (ktorých) je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, v stanovenej lehote neodpovedia alebo v stanovenej lehote odpovedia záporne, orgány dožiadaného štátu môžu podľa potreby pristúpiť k vydaniu bez toho, aby museli čakať na to, že krajina, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, odpovie a/alebo prijme formálne rozhodnutie, ktorým sa vzdáva vydania európskeho zatykača/zatýkacieho rozkazu EÚ-IS/NO voči tejto osobe ⁽⁵⁹⁾ (pozri Príloha 7 – vzorový dokument).

2.2. **Žiadosti o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia**

2.2.1. **Rozsah pôsobnosti**

a) *Vecná pôsobnosť*

Rozsudok vo veci Raugevicius sa uplatňuje v prípadoch, keď:

— žiadosť je žiadosťou o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia

a

— dožiadaný štát uplatňuje výnimku na základe štátnej príslušnosti len na vlastných štátnych príslušníkov, čo vedie k potenciálnej diskriminácii medzi vlastnými štátnymi príslušníkmi a štátnymi príslušníkmi iných štátov, ktorí si uplatnili právo na voľný pohyb (pozri Príloha 2 – prehľad vnútroštátnych systémov).

⁽⁵⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (vydanie na Ukrajinu), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, bod 55.

⁽⁵⁷⁾ Určený na základe článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia o európskom zatykači alebo článku 9 ods. 1 Dohody medzi Európskou úniou a Islandskou republikou a Nórskeho kráľovstvom o vydávacom konaní medzi členskými štátmi Európskej únie a Islandom a Nórskom.

⁽⁵⁸⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 10. apríla 2018, Pisciotti, C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222, bod 54.

⁽⁵⁹⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (vydanie na Ukrajinu), C-398/19, ECLI:EU:C:2020:1032, body 53 a 54.

- b) *Osobný rozsah pôsobnosti týkajúci sa žiadostí o vydanie na účely výkonu trestu: na koho sa vzťahuje rozsudok vo veci Raugevicius?*

Povinnosť rovnakého zaobchádzania sa v tejto súvislosti uplatňuje len v rozsahu, v akom sú vlastní štátni príslušníci a štátni príslušníci iných štátov v porovnateľnej situácii z hľadiska cieľa spočívajúceho v zabránení riziku beztretnosti. Keďže výkonom trestu odňatia slobody v krajine pôvodu dotknutej osoby sa podporuje jej sociálna reintegrácia po vykonaní trestu, porovnateľná situácia existuje len v súvislosti so štátnymi príslušníkmi iných štátov, ktorí majú trvalý pobyt v dožiadanom štáte, a teda dosiahli určitý stupeň integrácie do spoločnosti tohto štátu.

Súdny dvor preto konštatoval, že osobný rozsah pôsobnosti je obmedzený na štátnych príslušníkov iných štátov, ktorí majú trvalý pobyt v dožiadanom štáte a preukázali určitý stupeň integrácie do spoločnosti tohto štátu⁽⁶⁰⁾, pretože sú v porovnateľnej situácii so štátnymi príslušníkmi dožiadaného štátu. Na druhej strane by štátny príslušník určitého štátu, ktorý bol zatknutý na letisku dožiadaného štátu, ktorým len prechádzal, nespĺňal kritérium, že sa nachádza v porovnateľnej situácii.

Ak vyžiadajú osobu nemožno považovať za osobu s trvalým pobytom v dožiadanom štáte, jej vydanie je upravené platným vnútroštátnym alebo medzinárodným právom⁽⁶¹⁾.

2.2.2. *Postup, ktorý musia dodržať príslušné orgány, keď sa uplatňuje výnimka na základe štátnej príslušnosti*

V prípadoch žiadosti o vydanie na účely výkonu trestu opatrenie, ktoré menej obmedzuje uplatňovanie práva na voľný pohyb, predstavuje to, že dožiadaný štát prevezme zodpovednosť za výkon trestu na svojom území namiesto vydania štátneho príslušníka iného štátu do tretieho štátu, pokiaľ je takáto možnosť dostupná aj pre jeho vlastných štátnych príslušníkov. Očakáva sa, že Súdny dvor ďalej objasní podrobný postup, ktorý sa má vykonať (najmä rozsah povinností štátov a to, či sa vyžaduje súhlas tretieho štátu), v prebiehajúcom konaní vo veci C-237/21⁽⁶²⁾.

2.2.3. *Výmena informácií medzi dožiadaným štátom a štátom, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom*

Na základe článkov 18 a 21 ZFEÚ sa nevyžaduje, aby dožiadaný štát informoval štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, o posudzovanej žiadosti o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia. Dožiadanému štátu však nič nebrániť v tom, aby sa obrátil na štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, s cieľom získať všetky relevantné informácie, ktoré by mohli byť užitočné.

3. USMERNENIA PLATNÉ PRE VŠETKY ŠTÁTY BEZ OHĽADU NA VÝNIMKU NA ZÁKLADE ŠTÁTNEJ PRÍSLUŠNOSTI

3.1. Posúdenie základných práv pred vydaním

3.1.1. Uplatňovanie charty

Súdny dvor konštatoval, že rozhodnutie o vydaní občana Únie/štátneho príslušníka Islandu/Nórsku v situácii, ktorá patrí do rozsahu pôsobnosti článku 18 ZFEÚ a článku 21 ZFEÚ alebo článku 4 Dohody o EHP v spojení s článkom 36 Dohody o EHP, patrí na účely článku 51 ods. 1 charty⁽⁶³⁾ do rozsahu pôsobnosti práva Únie. Preto sa na takéto rozhodnutie vzťahujú ustanovenia charty, a najmä jej článok 19.

⁽⁶⁰⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2018, Raugevicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, bod 46.

⁽⁶¹⁾ Tamže, bod 48.

⁽⁶²⁾ Vec C-237/21, Generalstaatsanwaltschaft München.

⁽⁶³⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, body 52 a 53, a rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, bod 63. V článku 51 ods. 1 charty sa stanovuje: „1. Ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.“

Navyše je existencia medzinárodnej dohody Únie o vydávaní postačujúca na to, aby sa uplatnila charta. Charta sa preto uplatňuje aj na žiadosti o vydanie zo strany Spojených štátov amerických, resp. Spojeného kráľovstva na základe Dohody o extradícii medzi Európskou úniou a Spojenými štátmi americkými ⁽⁶⁴⁾, resp. Dohody o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej ⁽⁶⁵⁾, aj keď sa neuplatňuje voľný pohyb v EHP. V takých prípadoch sa charta navyše uplatňuje aj na štátnych príslušníkov tretích štátov a na osoby bez štátnej príslušnosti.

V prípade, že sa uplatňuje charta, dožiadaný štát musí najskôr overiť, či vydanie neporušuje práva stanovené v článku 19 charty ⁽⁶⁶⁾.

Podľa článku 19 ods. 2 charty nikto nesmie byť vysťahovaný, vyhostený ani vydaný do štátu, v ktorom existuje vážne riziko, že bude vystavený trestu smrti, mučeniu alebo inému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Súdny dvor ďalej uviedol, že samotná „[e]xistencia deklarácií a prijatie medzinárodných zmlúv, ktoré v zásade zaručujú dodržiavanie základných práv, ale sama osebe nepostačuje na zabezpečenie primeranej ochrany pred rizikom zlého zaobchádzania, keď spoľahlivé zdroje uvádzajú, že praktiky orgánov – alebo praktiky, ktoré tolerujú –, sú zjavne v rozpore so zásadami Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z tohto vyplýva, že pokiaľ príslušný orgán dožiadaného členského štátu disponuje údajmi, ktoré potvrdzujú skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania s osobami v dožadujúcom treťom štáte, je povinný posúdiť existenciu tohto rizika pri rozhodovaní o vydaní osoby do tohto štátu (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o článok 4 charty, rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 88).

Na tento účel príslušný orgán dožiadaného členského štátu musí vychádzať z objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií. Tieto informácie môžu vyplývať najmä z medzinárodných súdnych rozhodnutí, ako sú rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva, zo súdnych rozhodnutí dožadujúcich tretích štátov, ako aj z rozhodnutí, správ a iných dokumentov vypracovaných orgánmi Rady Európy alebo v rámci systému Organizácie Spojených národov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru, C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, bod 89)“ ⁽⁶⁷⁾.

3.1.2. Uplatňovanie Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EĐLP“) sa uplatňuje na vydávanie zo štátov do tretích štátov v situáciách, v ktorých sa neuplatňuje charta ⁽⁶⁸⁾, napríklad v prípade vydania občana Únie, ktorý si neuplatnil právo na voľný pohyb, alebo štátneho príslušníka tretej krajiny do tretej krajiny, s ktorou Únia neuzatvorila dohodu o vydávaní.

Obzvlášť relevantné sú články 3 a 6 EĐLP. V článku 3 EĐLP sa stanovuje:

Nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.

⁽⁶⁴⁾ Ú. v. EÚ L 181, 19.7.2003, s. 27.

⁽⁶⁵⁾ Ú. v. EÚ L 149, 30.4.2021, s. 10.

⁽⁶⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, bod 60, uznesenie Súdneho dvora zo 6. septembra 2017, Schotthöfer & Steiner/Adelsmayr, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633; rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2018, Raugėvicius, C-247/17, ECLI:EU:C:2018:898, bod 49; rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Ruska Federacija, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, body 63 až 68.

⁽⁶⁷⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, body 57, 58 a 59.

⁽⁶⁸⁾ Pozri oddiel 3.1.1.

V článku 6 EDLP (právo na spravodlivý proces, prezumpcia nevinu a právo na obhajobu) sa stanovuje:

1. Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.
2. Každý, kto je obvinený z trestného činu, považuje sa za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.
3. Každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu; b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby; c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú; vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu; mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo ak týmto jazykom nehovorí.

3.2. Červené obežníky, zatykáacie rozkazy a žiadosti o vydanie, ktoré sú neopodstatnené alebo neoprávnené, prípadne politicky motivované

Štáty sa stretávajú s prípadmi žiadostí o vydanie, ktoré sú neopodstatnené alebo neoprávnené, prípadne politicky motivované, ako aj s prípadmi súbežných červených obežníkov Interpolu. Tento oddiel by sa preto mohol uplatňovať už vo fáze, keď ešte nebola vystavená žiadosť o vydanie alebo keď dotknutá osoba ešte nebola zatknutá na základe červeného obežníka (keď sa niektorý štát dozvie napríklad o neoprávnených červených obežníkoch Interpolu, môže v predstihu informovať koordinačné strediská ešte pred tým, ako sa hľadaná osoba premiestni do iného štátu).

3.2.1. Existujúci mechanizmus Interpolu v súvislosti so zneužívaním červených obežníkov

V rámci Interpolu existuje automatizovaný systém na preverovanie a odhaľovanie červených obežníkov⁽⁶⁹⁾. Umožňuje vyradiť prípady, v ktorých dochádza k zneužívaniu. Každá prichádzajúca žiadosť sa overuje porovnaním s kontrolným zoznamom, ktorý obsahuje žiadosti, ktoré boli v minulosti zamietnuté, takže identická žiadosť sa automaticky zamietne. Interpol pracuje na vývoji nových automatizovaných ochranných IT opatrení s cieľom zlepšiť posudzovanie prichádzajúcich žiadostí o zverejnenie obežníkov a zápisov.

Na Generálnom sekretariáte Interpolu bola navyše zriadená osobitná skupina zložená z právnikov a príslušníkov polície z rôznych členských štátov Interpolu. Osobitná skupina posudzuje všetky prichádzajúce žiadosti členských krajín Interpolu o zverejnenie obežníkov a zápisov, pokiaľ ide o ich zlučiteľnosť s príslušným právnym rámcom a požiadavkami.

Červené obežníky Interpolu možno odstrániť z viacerých dôvodov odoslaním podania nezávislej Komisii na kontrolu spisov, v ktorom sa uvádza, že obežník porušuje Ústavu Interpolu a pravidla spracúvania údajov. Členské štáty môžu odporučiť osobe dotknutej neoprávneným červeným obežníkom, najmä ak je politicky motivovaný, aby si uplatnila svoje práva pred Komisiou na kontrolu spisov a vopred ju upozornila alebo požiadala o odstránenie obežníkov alebo zápisov.

⁽⁶⁹⁾ Červený obežník nie je ani žiadosť o vydanie, ani medzinárodný zatykač. Je to upozornenie pre orgány presadzovania práva na celom svete, aby zistili pobyt určitej osoby a dočasne ju zadržali až do jej vydania, odovzdania alebo vykonania iného právneho úkonu. Červený obežník sa však vzťahuje na medzinárodný zatykač alebo súdne rozhodnutie, je podkladom pre vydávacie konanie a obsahuje vnútroštátne informácie o trestnej činnosti (s výnimkou prípadu, keď červený obežník vydal medzinárodný tribunál). Podľa článku 82 Pravidiel Interpolu týkajúcich sa spracúvania údajov [IRPD, III/IRPD/GA/2011 (2019)] „červené obežníky sa vydávajú na žiadosť národnej ústredne alebo medzinárodnej organizácie s právomocou v oblasti vyšetrovania a trestného stíhania s cieľom zistiť pobyt hľadanej osoby a dosiahnuť jej zadržanie, zatknutie alebo obmedzenie pohybu na účely vydania, odovzdania alebo podobného zákonného úkonu.“

Podporu týchto činností zabezpečuje stála poradná skupina pre obežníky.

3.2.2. Výmena informácií medzi koordinačnými strediskami v súvislosti so žiadosťami o vydanie, ktoré sú neopodstatnené alebo neoprávnené, najmä politicky motivované

Štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, má často k dispozícii informácie zásadného významu, na základe ktorých môže rozhodnúť, či je žiadosť o vydanie neopodstatnená alebo neoprávnená, najmä či je politicky motivovaná. Preto môže byť nevyhnutná úzka spolupráca a výmena informácií so štátom, ktorého je vyžiadaná osoba štátnym príslušníkom, keď dožiadaný štát posudzuje žiadosť o vydanie týkajúcu sa občana iného štátu.

V prípade dôvodného podozrenia, že žiadosť o vydanie je neoprávnená, najmä politicky motivovaná alebo inak neodôvodnená (nezákonná), koordinačné stredisko štátu, ktorému bola doručená žiadosť tretieho štátu o vydanie štátneho príslušníka iného štátu, by malo vždy informovať koordinačné stredisko štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom. Umožní sa tak výmena relevantných informácií s cieľom prijať informované rozhodnutie, či je žiadosť o vydanie politicky motivovaná alebo inak neopodstatnená (nezákonná) (pozri Príloha 3 – vzorový dokument a Príloha 8 – vzorový dokument).

V prípade dôvodného podozrenia, že žiadosť o vydanie je neopodstatnená alebo neoprávnená, najmä politicky motivovaná, by každé koordinačné stredisko navyše malo urýchlene a proaktívne informovať ostatné koordinačné strediská, ako aj Eurojust, Europol a Interpol, a uskutočniť s nimi konzultácie (pozri Príloha 8 – vzorový dokument).

Tento mechanizmus oznamovania medzi koordinačnými strediskami v prípade žiadostí o vydanie, ktoré sú neopodstatnené alebo neoprávnené, prípadne politicky motivované, sa uplatňuje na štátnych príslušníkov štátov, ako aj na štátnych príslušníkov tretích štátov a osoby bez štátnej príslušnosti.

4. PRAKTICKÉ ASPEKTY MECHANIZMU PETRUHHIN A POLITICKY MOTIVOVANÝCH ŽIADOSTÍ O VYDANIE

4.1. Koordinačné strediská

Na účely mechanizmu Petruhhin a v súvislosti so žiadosťami o vydanie, ktoré sú neopodstatnené alebo neoprávnené, najmä politicky motivované, zriadili štáty koordinačné strediská (napr. ústredné orgány).

Aktualizovaný zoznam koordinačných stredísk je k dispozícii na:

<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/AtlasChooseCountry/SK>

Štáty by mali urýchlene informovať EJS o každej zmene svojich koordinačných stredísk.

V prípade problémov môžu koordinačné strediská uskutočniť konzultácie s Eurojustom a EJS.

4.2. Pravidlá používania jazykov a náklady

Úradný jazyk štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, sa navrhuje ako jazyk, ktorý sa bude používať v rámci pravidiel používania jazykov pri výmene dokumentov medzi dožiadaným štátom a krajinou štátnej príslušnosti dotknutej osoby.

Štáty môžu taktiež informovať Komisiu, ak sa rozhodnúť akceptovať preklady v jednom alebo vo viacerých iných úradných jazykoch EÚ, Islandu alebo Nórska.

Dožiadaný štát a štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, by mali znášať vlastné náklady (hlavne náklady na preklady).

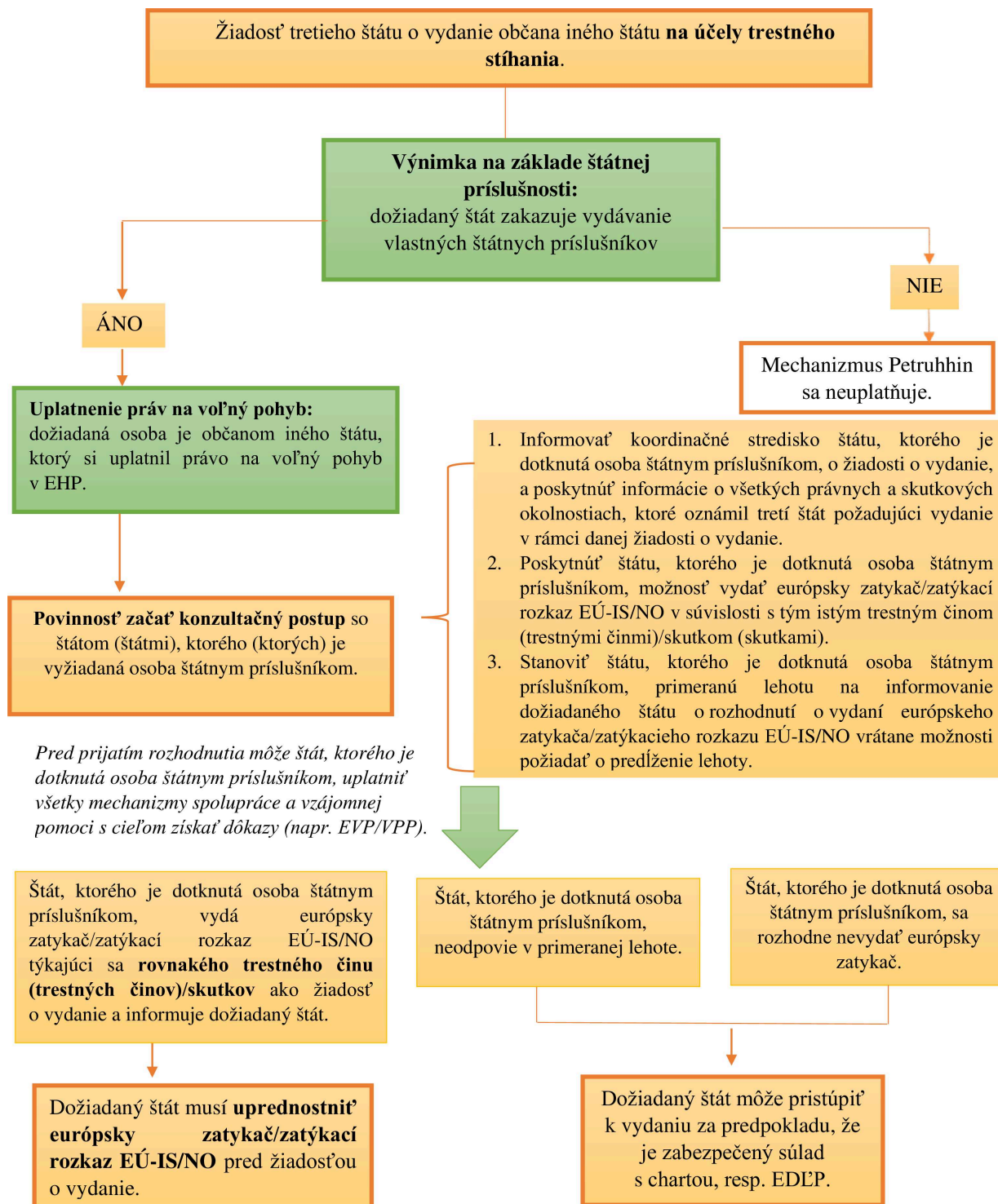
4.3. Režim ochrany údajov

Uplatňuje sa smernica (EÚ) 2016/680 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽⁷⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

PRÍLOHA 1

Znázornenie krokov, ktoré je potrebné vykonať v súvislosti so žiadosťami o vydanie na účely trestného stíhania – hlavné kroky mechanizmu Petruhhin

PRÍLOHA 2

Prehľad výnimiek na základe štátnej príslušnosti (informácie v podobe poskytnutej jednotlivými štátmi)

AT:	Spolkový zákon zo 4. decembra 1979 o vydávaní a vzájomnej pomoci v trestných veciach (zákon o vydávaní v vzájomnej pomoci), oddiel 12.
BE:	Zákon o vydávaní z 15. marca 1874, články 1 a 2.
BG:	Ústava, článok 25 ods. 4.
CY:	Ústava, článok 11 písm. f) (vydanie štátneho príslušníka je povolené len v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorá je pre republiku záväzná, a to pod podmienkou, že takúto zmluvu príslušne uplatňuje aj protistrana, a v súvislosti so skutkami, ku ktorým došlo po nadobudnutí účinnosti piatej zmeny ústavy v roku 2006).
CZ:	Listina základných práv a slobôd ako súčasť ústavného poriadku Českej republiky, článok 14 ods. 4. Vydanie českého štátneho príslušníka do tretej krajiny je možné, ak tento štátny príslušník súhlasí s vydaním do danej krajiny [oddiel 91 ods. 1 písm. a) zákona o medzinárodnej justičnej spolupráci v trestných veciach].
DE:	Základný zákon pre Spolkovú republiku Nemecko, článok 16 ods. 2.
EE:	Ústava, článok 36 (pokiaľ vydanie nie je prípustné na základe medzinárodnej zmluvy).
EL:	Trestný poriadok, článok 438.
ES:	Zákon o pasívnej extradícii z roku 1985, článok 3 (pokiaľ nie je zakotvené v zmluve v súlade so zásadou reciprocity).
FI:	Ústava, oddiel 9 ods. 3 (zákonom môže byť stanovené, že vzhľadom na trestný čin možno fínskeho občana na účely súdneho konania vydať do krajiny, v ktorej má zaručené ľudské práva a právnu ochranu). Zákon o vydávaní (456/1970), oddiel 2 (v súvislosti so spoluprácou s inými krajinami než členskými štátmi EÚ; vydať nemožno fínskeho štátneho príslušníka. To isté sa uplatňuje aj v prípade Spojeného kráľovstva).
FR:	Trestný poriadok, článok 696-4.
HR:	Ústava, článok 9 (pokiaľ vydanie nie je prípustné na základe zmluvy).
HU:	Zákon XXXVIII z roku 1996 o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach, oddiel 13.
IC:	Zákon č. 13 z roku 1984 o vydávaní páchatel'ov trestných činov a inej pomoci v trestnom konaní (neuplatňuje sa na žiadosti z Dánska, Fínska, Nórska a zo Švédska).
IE:	V súlade s írskym zákonom o vydávaní z roku 1965 môže Írsko vydať vlastných občanov, ak je s treťou krajinou uzatvorená dohoda o vydávaní a daná krajina umožňuje vydanie vlastných štátnych príslušníkov do Írska.
IT:	Ústava, článok 26 ods. 1 (pokiaľ vydanie nie je prípustné na základe zmluvy).
LT:	Ústava, článok 13 (pokiaľ vydanie nie je prípustné na základe zmluvy).
LU:	Zmenený zákon z 20. júna 2001, článok 7.
LV:	Ústava, článok 98 (pokiaľ vydanie nie je prípustné na základe zmluvy).
MT:	Ústava, článok 43 (pokiaľ vydanie nie je prípustné na základe zmluvy).
NL:	Zákon o vydávaní osôb (Uitleveringswet), článok 4 (vydanie je prípustné na účely trestného stíhania, ak sú poskytnuté záruky).
NO:	Zákon č. 39 z 13. júna 1975 o vydávaní páchatel'ov (neuplatňuje sa na žiadosti zo štátov Európskej únie a z Islandu).
PL:	Ústava, článok 55.
PT:	Ústava, článok 33 ods. 1 (pokiaľ vydanie nie je prípustné na základe zmluvy alebo záruk, a to len na účely trestného stíhania).
RO:	Ústava, článok 19 ods. 2 (pokiaľ vydanie nie je prípustné na základe medzinárodných dohôd, ktorých je Rumunsko zmluvnou stranou, v súlade so zákonom a na recipročnom základe).
SE:	Zákon (1957:668) o vydávaní, oddiel 2.
SI:	Ústava, článok 47.

SK: Trestný poriadok, § 501 (okrem prípadu, ak povinnosť vydať vlastného štátneho občana ustanovuje zákon, medzinárodná zmluva alebo rozhodnutie medzinárodnej organizácie, ktorým je Slovenská republika viazaná).

Štát, ktorý výslovne nestanovuje výnimku na základe štátnej príslušnosti:

DK: Dánsky zákon o vydávaní, článok 18 (stanovujú sa v ňom však prísnejšie pravidlá pre vydávanie vlastných štátnych príslušníkov ako iných štátnych príslušníkov).

PRÍLOHA 3

Vzorový dokument na informovanie štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom

Pre príslušný orgán: [štát (-y)]

Týmto dokumentom vám oznamujeme a informujeme vás, že tretí štát vydal zatykač/žiadosť o vydanie na účely [zaškrtnutá kolónka]:

- ☐ trestného stíhania
☐ výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia

v súvislosti s občanom, ktorý je štátnym príslušníkom vášho štátu.

Informácie o totožnosti vyžiadanej osoby

Priezvisko:

Meno (-á):

Prípadné rodné priezvisko:

Prípadné ďalšie používané mená:

Pohlavie:

Štátna príslušnosť:

Dátum narodenia:

Miesto narodenia:

Miesto pobytu a/alebo známa adresa:

Jazyk (-y), ktorému (-ým) vyžiadaná osoba rozumie (ak je to známe):

Zvláštne znaky/opis vyžiadanej osoby:

Informácie o orgáne dožadujúceho tretieho štátu

Vydávajúci tretí štát:

(Justičný) orgán, ktorý vydal zatýkací rozkaz/žiadosť o vydanie:

Meno jeho zástupcu:

Pracovná pozícia (titul/funkcia):

Číslo spisu:

Adresa:

Kontaktné údaje:

Informácie o trestných činoch, z ktorých je dotknutá osoba obvinená

Žiadosť o vydanie sa celkovo týka [počet] trestných činov.

Opis okolností, za ktorých bol (-i) trestný (-é) čin (-y) spáchaný (-é), vrátane času, miesta a miery účasti vyžiadanej osoby na trestnom (-ých) čine (-och):

Povaha a právna klasifikácia trestného (-ých) činu (-ov) vrátane uplatniteľných zákonných ustanovení/právnej normy:

Ďalšie informácie poskytnuté tretím štátom (dokumenty poskytnuté tretím štátom sa podľa možnosti pripoja k tomuto formuláru ako prílohy):

Na základe uvedených informácií sa príslušné orgány štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, vyzývajú, aby prijali rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača/zatýkacieho rozkazu EÚ-IS/NO proti dotknutej osobe na účely trestného stíhania v súvislosti s tým (-i) istým (-i) trestným (-i) činom (-mi)/skutkom (-mi), ktorý (-é) je (sú) predmetom žiadosti o vydanie.

Tento orgán považuje [časové obdobie] za primeranú lehotu, preto by mal byť o tomto rozhodnutí informovaný do [príslušný dátum].

Ak do uplynutia tejto lehoty nebude doručená odpoveď štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, dožiadaný štát bude pokračovať vo vydávacom konaní.

Uveďte všetky relevantné informácie, pokiaľ ide o žiadosť o vydanie na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia:

Prípadne takisto uveďte a zdôvodnite, či existuje dôvodné podozrenie, že žiadosť o vydanie je politicky motivovaná:

Kontaktné údaje príslušného orgánu, ktorý poskytuje informácie o žiadosti o vydanie

Štát:

Príslušný orgán:

Kontaktná osoba:

Funkcia:

Číslo spisu:

Kontaktné údaje (e-mail/telefónne číslo):

Dátum a podpis

PRÍLOHA 4

Vzorový dokument na poskytnutie dodatočných informácií štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom

Pre príslušný orgán:

V nadväznosti na oznámenie odoslané dňa [dátum] a na základe povinnosti začať konzultačný postup stanovenej v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci Petruhhin ⁽¹⁾ odosiela tento štát dodatočné informácie, ktoré môžu byť užitočné z hľadiska vydania európskeho zatykača/zatýkacieho rozkazu EÚ-IS/NO.

Informácie o totožnosti vyžiadanej osoby

Priezvisko:

Meno (-á):

Prípadné rodné priezvisko:

Prípadné ďalšie používané mená:

Pohlavie:

Štátna príslušnosť:

Dátum narodenia:

Miesto narodenia:

Miesto pobytu a/alebo známa adresa:

Jazyk (-y), ktorému (-ým) vyžiadaná osoba rozumie (ak je to známe):

Zvláštne znaky/opis vyžiadanej osoby:

Informácie o orgáne dožadujúceho tretieho štátu

Vydávajúci tretí štát:

(Justičný) orgán, ktorý vydal zatýkací rozkaz/žiadosť o vydanie:

Meno jeho zástupcu:

Pracovná pozícia (titul/funkcia):

Číslo spisu:

Adresa:

Kontaktné údaje:

Ďalšie relevantné informácie:

⁽¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2016, Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

Kontaktné údaje štátu, ktorý poskytuje informácie o žiadosti o vydanie

Štát:

Príslušný orgán:

Kontaktná osoba:

Funkcia:

Číslo spisu:

Kontaktné údaje (e-mail/telefónne čísla):

Ústredný orgán:

Dátum a podpis

PRÍLOHA 5

Vzorový dokument žiadosti o predĺženie lehoty na informovanie dožiadaného orgánu podľa mechanizmu Petruhhin

V nadväznosti na oznámenie prijaté od dňa [dátum] o žiadosti o vydanie na účely trestného stíhania štátneho príslušníka tohto štátu [meno dotknutej osoby] a vydanej [tretí štát], si tento štát dovoľuje požiadať o predĺženie lehoty poskytnutej dožiadaným štátom na informovanie o rozhodnutí o vydaní európskeho zatykača/zatýkacieho rozkazu EÚ-IS/NO na základe uplatnenia mechanizmu Petruhhin.

Konkrétne sa požaduje predĺženie lehoty o [časové obdobie/dni], aby sa dožiadaný štát mohol informovať o takomto rozhodnutí do [dátum].

Uveďte ďalšie informácie o potrebe predĺženia lehoty:

Príslušné kontaktné údaje

Štát:

Príslušný orgán:

Kontaktná osoba:

Funkcia:

Číslo spisu:

Kontaktné údaje (e-mail/telefónne čísla):

Dátum a podpis

PRÍLOHA 6

Vzorový dokument odpovede na žiadosť o predĺženie lehoty

V nadväznosti na žiadosť vášho štátu o predĺženie lehoty na informovanie o rozhodnutí o vydaní európskeho zatykača/zatýkacieho rozkazu EÚ-IS/NO na základe uplatnenia mechanizmu Petruhhin v súvislosti s oznámením odoslaným týmto štátom dňa [dátum] o žiadosti o vydanie na účely trestného stíhania [meno dotknutej osoby] vydanej [tretí štát],

dožiadaný štát [zaškrtavacia kolónka]:

- ☐ a) akceptuje predĺženie lehoty navrhnuté krajinou štátnej príslušnosti dotknutej osoby;
- ☐ b) akceptuje predĺženie lehoty o [časové obdobie/dni]: informácie by sa mali poskytnúť do [dátum];
- ☐ c) nemôže predĺžiť lehotu podľa požiadavky štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom.

V prípade možnosti c) vysvetlite dôvody pre odmietnutie predĺženia lehoty:

Príslušné kontaktné údaje

Štát:

Príslušný orgán:

Kontaktná osoba:

Funkcia:

Číslo spisu:

Kontaktné údaje (e-mail/telefónne čísla):

Dátum a podpis

PRÍLOHA 7

Vzorový dokument pre štát, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, na poskytnutie odpovede dožiadanému štátu

V nadväznosti na oznámenie prijaté od dňa [dátum] v súvislosti so žiadosťou o vydanie štátneho príslušníka tohto štátu na účely trestného stíhania, ktorú vydal [tretí štát], a informáciami uvedenými v nej tento štát [zaškrtnúť kolónka]:

- ☐ a) vydal európsky zatykač/zatýkací rozkaz EÚ-IS/NO na dotknutú osobu v súvislosti s tým (-i) istým (-i) trestným (-i) činom (-mi)/skutkom (-mi), ktorý (-é) sa uvádza (-jú) v žiadosti o vydanie;
- ☐ b) nemá v úmysle vydať európsky zatykač/zatýkací rozkaz EÚ-IS/NO na dotknutú osobu;
- ☐ c) poskytuje informácie, keďže žiadosť o vydanie je neopodstatnená/neoprávnená/politicky motivovaná:

Podrobnosti o dotknutej osobe

Priezvisko:

Meno (-á):

Prípadné rodné priezvisko:

Prípadné ďalšie používané mená:

Pohlavie:

Štátna príslušnosť:

Dátum narodenia:

Miesto narodenia:

Miesto pobytu a/alebo známa adresa:

Podrobnosti o príslušnom orgáne

Vydávajúci štát:

Príslušný orgán:

Meno jeho zástupcu:

Pracovná pozícia (titul/funkcia):

Číslo spisu:

Adresa:

Kontaktné údaje:

Prípadný príslušný vydávajúci justičný orgán

Meno jeho zástupcu:

Pracovná pozícia (titul/funkcia):

Číslo spisu:

Adresa:

Kontaktné údaje:

Formálne rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača/zatýkacieho rozkazu EÚ-IS/NO (ak je už vydané, pripojí sa ako príloha):

Ďalšie informácie:

Príslušné kontaktné údaje

Štát:

Príslušný orgán:

Kontaktná osoba:

Funkcia:

Číslo spisu:

Kontaktné údaje (e-mail/telefónne čísla):

Dátum a podpis

PRÍLOHA 8

Vzorový dokument na oznámenie alebo vyžiadanie informácií o neopodstatnených, neoprávnených, najmä politicky motivovaných žiadostiach o vydanie a/alebo o žiadostiach, ktoré vzbudzujú obavy z hľadiska charty/EDIP

Do pozornosti [zaškrtnutá kolónka]:

- ☐ určeného koordinačného strediska [štát (-y)],
- ☐ všetkých 29 koordinačných stredísk,
- ☐ Eurojustu,
- ☐ Europolu,
- ☐ Interpolu.

Týmto dokumentom sa požadujú informácie alebo sa oznamuje existencia žiadosti tretieho štátu o vydanie, ktorá sa považuje za neopodstatnenú, neoprávnenú, najmä politicky motivovanú.

Informácie o totožnosti vyžiadanej osoby

Priezvisko:

Meno (-á):

Prípadné rodné priezvisko:

Prípadné ďalšie používané mená:

Pohlavie:

Štátna príslušnosť:

Dátum narodenia:

Miesto narodenia:

Miesto pobytu a/alebo známa adresa:

Jazyk (-y), ktorému (-ým) vyžiadaná osoba rozumie (ak je to známe):

Zvláštne znaky/opis vyžiadanej osoby:

Informácie o orgáne dožadujúceho tretieho štátu a o žiadosti o vydanie

1. Vydávajúci tretí štát:

(Justičný) orgán, ktorý vydal zatýkací rozkaz/žiadosť o vydanie:

Meno jeho zástupcu:

Pracovná pozícia (titul/funkcia):

Číslo spisu:

Adresa:

Kontaktné údaje:

2. Žiadosť o vydanie [zaškrtnutá kolónka]:

- ☐ na účely trestného stíhania;
- ☐ na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia.

Referenčné číslo žiadosti o vydanie

3. Informácie o trestných činoch, z ktorých je dotknutá osoba obvinená:

Žiadosť o vydanie sa celkovo týka [počet] trestných činov.

Opis okolností, za ktorých bol (-i) trestný (-é) čin (-y) spáchaný (-é), vrátane času, miesta a miery účasti vyžadanej osoby na trestnom (-ých) čine (-och):

Povaha a právna klasifikácia trestného (-ých) činu (-ov) vrátane uplatniteľných zákonných ustanovení/právnej normy:

Dôvody, na základe ktorých sa žiadosť o vydanie považuje za neopodstatnenú, neoprávnenú, najmä politicky motivovanú a/alebo za žiadosť, ktorá vzbudzuje obavy z hľadiska charty/EDLP:

(uveďte)

Kontaktné údaje štátu, ktorý poskytuje informácie o žiadosti o vydanie

Štát:

Príslušný orgán:

Kontaktná osoba:

Funkcia:

Číslo spisu:

Kontaktné údaje (e-mail/telefónne číslo):

Dátum a podpis
